

Padures muižā, atjaunojot senu krāsni ēdamistabā, atrasta pistole – iespējams, *Baby Browning*. → 16. lpp.

Kā pareizi audzēt rozes: šķirnes, stādīšana, mēslošana. → 9. lpp.

ARVJA SPRUDES IZAICINĀJUMS:

25 dienās 9000 km. Kuldīdznieks gatavojas smagam Transsibīrijas velobraucienam, kas 23. jūnijā sāksies Maskavā.

→ 12., 13. lpp.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Cena
0,80 eiro

Nr. 20
(11 551)

Otrdiena, 2020. gada 10. marts

Gaišā saskaņā lūdz par vadītājiem

Kuldīgas novada Lūgšanu brokastīs šogad piedalījās vairāk nekā 120 dažādu nozaru pārstāvju, katrs ziedojot desmit eiro. Daļa saziēdotās summas tiks kuldīdznieka Artūra Cīruļa atbalstam sporta gaitās.

Lūgšanu brokastis beidzās ar mācītāju aizlūgumu par valsti, valdību, Kuldīgas novadu, tā vadītājiem un iedzīvotājiem. Attēlā: Aldris Zalkovskis (draudze *Lielās godības ķēniņš*), Valdis Ziverts (*Dzīvības vārds*), Viesturs Pirro (Sv. Katrīnas draudze), Kārlis Irbe (Piltēnes iecirkņa luterāņu prāvests), Vāris Bitenīks (Valtaiķu autonomā luteriskā draudze), Viktors Stulpins (Liepājas diecēzes katoļu bīskaps) un Vjačeslavs Bogdanovs (Kuldīgas katoļu draudze).

ASV aizsākusies tradīcija Latvijā svin 15. gadskārtu, bet Kuldīgā notika devīto reizi. Uz tām sporta skolas zālē 6. martā bija aicināti novada deputāti, uzņēmumu un iestāžu vadītāji, garīdzniecības, lauksaimniecības, inteliģences un citu jomu pārstāvji, lai vienotībā un saskaņā lūgtu Dieva svētību tautai un valstij. Brokastis vadīja domes reliģisko lietu konsultatīvās padomes priekšsēdis Oskars Pērkonis ar sievu Vīnetu. Viņi uzsvēra: pasākums ir īpašs tādēļ, ka tajā vadītāji gan sniedz, gan saņem garīgu stiprinājumu, atbal-

stu, iedrošinājumu. Pasākumu kuplināja kristīgo mūziķu grupa: Iveta un Gatis Rožkalni, Anita un Lauris Seļavas.

Brokastis iesvētīja luteriskās baznīcas Piltēnes iecirkņa prāvests Kārlis Irbe, uzrunu teica Liepājas katoļu diecēzes bīskaps Viktors Stulpins. Liecībās par Dieva žēlastību un spēku kritiskās situācijās dalījās riteņbraucēji Viesturs Lukševics un Normunds Beika, tālbraucējs kapteinis Alberts Cibulis. Ciemojās Latvijas Lūgšanu brokastu rīcības komitejas vadītāja Inese Šlesere un Viļakas novada domes

priekšsēdis Sergejs Maksimovs ar sievu Žannu.

Runātāji norādīja uz gaišo, dievišķo atmosfēru, kas todien valdīja saules apspīdētajā zālē. Liecībās caurvijās šim pasākumam izvēlētais moto no 45. psalma: „Dodies cīņā, uzvaras apziņas pilns, tad laimīgs būs tavš gājiens, sargājot patiesību, lēnību un taisnību!”

(Vairāk lasiet *Kurzemniekā* turpmāk.)

Dainas Tafelbergas teksts un foto

ŠAJĀ NUMURĀ VĒL:

- 4. lpp.** Sieksātē protestē.
- 5. lpp.** Ko suitos ēd gavēņa laikā.
- 14. lpp.** Piedalies Sandras Kalnietes konkursā un brauc uz Likteņdārzu un Eiropas Parlamentu Briselē!

Novados gatavojas skolēnu dziesmu un deju svētkiem.

→ 4. lpp.

Piektdien, 13. martā:

- Iedzīvotāju sapulcēs Vārmē un Rumbā.
- Jaunieši intervē Baibu Sīpenieci-Gavari.
- Ceļojumā pa Vjetnamu: Antras Dilānes piezīmes.
- Skolēni mācās uzņēmējdarbību.
- Padomi par mājdzīvniekiem.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Vai jauns gada nevārds – administratīvais?

Alberts Dinters

Daudzus Latvijā sadusmo vārdu salikums *administratīvi teritoriālā reforma*. Pamēģiniet to pateikt, un, pat neesot Spānijā, redzēsiet vērša reakciju uz sarkano lupatu. Bet! Tai pašā laikā notiek muļļāšanās ar likumu, kura nosaukumā arī ir vārds *administratīvais*.

Administratīvās atbildības likums aizstās Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu. Nerunāšu par to, ko tas pagērēs kopumā, kā ikdienu uzlabos vai – tieši pretēji – apgrūtinās, bet pieskaršos tikai vienam faktam. Paredzēts, ka cilvēkam, kurš jauno likumu pārkāps, varēs noteikt nevis naudas sodu, bet soda vienības. Patiesībā soda nauda būs, bet tā slēpsies zem vienībām. Viena vienība ir pieci eiro, bet minimālais sods – divas vienības. Tātad – desmit eiro.

„Rodas sajūta, ka ministrijās labā roka nezina, ko dara kreisā. Kā reiz teiks senā pasakā: „Aizej tur, nezin kur, atnes to, nezin ko!””

Šīs izmaiņas visām pašvaldībām, kuras saistošajos noteikumos paredzējušas atbildību par sabiedriskās kārtības pārkāpumiem, liks tos mainīt. Proti, noteikt, cik soda vienību sīkhuļīgānam pienāksies. Šo mājas darbu jau paveikusi Skrunda, grozot 2011. gada 22. septembra saistošos noteikumus Nr.6/2011 *Par sabiedrisko kārtību Skrundas novadā*. Un ko redzam? To, ka sods kļūst lielāks. Piemēram, līdz šim par kādu nodarījumu fiziska-

jām personām varēja noteikt sodu no 14,23 līdz 213,43 eiro, bet nu tas būs no trim līdz 43 soda vienībām. Naudas izteiksmē: trīs vienības ir 15 eiro, bet 43 – 215 eiro. Pieaugums ir. Iespējams, ka kāds jau varētu sākt protestēt, saucot, kāpēc apaļots uz augšu.

Te nonākam pie tā, ko es saucu par valstisko muļļāšanos. Kuldīgas novada domē par iespējamo naudas soda pieaugumu saņēmu atbildi, ka viss vēl miglā tīts. Kādēļ? No Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas saņemta vēstule, ko parakstījusi valsts sekretāra vietniece Ilze Oša. Ministrija informē, ka saņem pašvaldību saistošos noteikumus par administratīvajiem pārkāpumiem un sodiem, kas sagatavoti, ievērojot Administratīvās atbildības likumu (stāties spēkā 1. jūlijā): „Vēršam uzmanību, ka uz doto brīdi nav apstiprināti visi nozaru likumi saistībā ar jauno administratīvās atbildības sistēmas izveidi. Līdz ar to nav skaidrs visu nozaru likumu tiesiskais regulējums, kas stāties spēkā 2020. gada 1. jūlijā. Tādējādi ne pašvaldības var pajauties uz saistošo noteikumu tiesiskumu, ne ministrija var izvērtēt saistošo noteikumu tiesiskumu daļā par tādu jautājumu noregulēšanu, par kuriem nav pieņemts lēmums augstāka līmeņa normatīvajos aktos. Ņemot vērā minēto, ministrija aicina pašvaldības izvērtēt lietderību šobrīd apstiprināt saistošajos noteikumos regulējumu par jautājumiem, par kuriem regulējums ir izstrādes procesā cita (augstāka) līmeņa normatīvajā aktā.”

Še tev nu bija! Vēl nav skaidrs, vai izmaiņas tiks apstiprinātas, un arī šajā jautājumā tiek kaitinātas pašvaldības, kuras dažubrīd nesaprot, vai ministrijas noteiktais ir vai nav jāpilda.

TRĪS PAR VIENU

Pagājušonedēļ Latviju pāršalca protests pret administratīvi teritoriālo reformu. Arī Alsungas novada ļaudis brauca kolonnā ar traktoriem, tā paužot attieksmi pret pievienošanu Kuldīgas novadam. Ja iedzīvotāji ir pret, kāpēc viņos neieklausās? Kādēļ Alsungai jābūt Kuldīgas novadā? Vai spēles noteikumi ir skaidri?

Rada neizpratni

1. Gints Kaminskis, Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdis:

– Katrs vēlamies dzīvot demokrātiskā valstī, kurā procesi notiek saprotami, diemžēl pašreiz virzītā reforma un ekspertu izteikumi norāda uz to, ka parādās bīstamas centralizācijas pazīmes. Būtībā protesta akcijas norāda uz to, ka komunikācija nav bijusi pietiekami plaša. Robežas nevar tā vienkārši bīdīt kā Lego klucīšus. Jādomā par visu novadu cilvēkiem, kurus šī reforma skars.

Ja būtu izvērtēti visi ieguvumi un zaudējumi, kuri

ir ļoti vārgi argumentēti vai arī vispār nav izskaidroti... Nav skaidru kritēriju, un tas liek secināt, kādēļ iedzīvotāji šo reformu nesaprot: kā tas notiks, kāds būs finansiālais ieguvums. Tāpat par kultūru, kultūrvēsturisko mantojumu. Argumentācija, ka tikai pēc reformas būs skaidrs, kuras skolas slēgt, manuprāt, nav saistoša. Tam būtu jābūt skaidram visu laiku. Tas ir process.

Nav skaidrs, kāpēc dažas lielās pilsētas paliek, bet, piemēram, Jelgava no lielo pilsētu saraksta tiek svītrotā. Vai arī piedāvājums tiek no-

raidīts tur, kur pašvaldības ir gatavas apvienoties. Tas viss vairo neizpratni.

Ja nemaldos, pirms pusgada rezultāti rādīja, ka reformu neatbalsta 27% aptaujāto, tagad tie jau ir 60%. Es domāju, ka arī jūsu pusē ir tādi pašvaldību vadītāji, kuri nav pret pašu reformu, bet tur, kur valda neizpratne, rodas papildu jautājumi.

Labs piemērs ir arī Sacima. Pirmajā dienā par šo jautājumu varēja izteikties trīs minūtes, otrajā – divas. Tas rada jucekli, lielu neizpratni un nedrošību.

Jāattīstās, nevis jāeksistē

2. Madars Lasmanis, vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Jura Pūces padomnieks:

– Jāsaka godīgi, ka Alsunga nav no tiem novadiem, kuri izrāda īpaši lielu pretestību. Apspriešanas gaitā bija ideja, ka Alsungu varētu veidot kā kultūrvēsturisko novadu Kuldīgas novadā. Bija arī piedāvājums pievienot Jūrkalni, bet rezultātā tas kultūrvēsturiskais aspekts nemaz neizrādījās tik stiprs, un beigu beigās gan Ventpils novada pašvaldība,

gan suiti izteicās: nē, tādu nevajag.

Kāpēc šī reforma veidojusies? Valdība ir izveidojusies atbilstošu modeli, kurā Kuldīgai jābūt kā attīstības centram. Plānošanas dokumentu izpratnē Alsunga tāda nav. Iestājās tādi apstākļi, ka šādas darbības ir nepieciešamas. Pirmkārt, Alsungā ir 1300 iedzīvotāju, un nākotnē nesaredzam skaita izmaiņas uz pozitīvo pusi – prognoze ir par 16% kritumu. Otrkārt, pašvaldības administratīvās

izmaksas no kopējā budžeta Alsungai ir 19%, Kuldīgai – 3,8%. Treškārt, darba iespējas: Alsunga pie sevis nodarbinā aptuveni 35% sava novada iedzīvotāju, Kuldīga – 54%. Ceturtais ir skolu tīkls. Šajā mācību gadā Alsungas vidusskolā 10.–12. klasē mācoties pieci bērni. Šie ir tie argumenti, kāpēc Alsungas pašvaldība nevar iedzīvotājiem pakalpojumus sniegt kvalitatīvi. Novadu centros jābūt attīstības centram, un Alsungā tāda nav.

Nav skaidru argumentu

3. Klāvs Sedlenieks, sociālantropologs:

– Jautājums ir tāds, vai visos gadījumos iedzīvotāju argumenti jāņem vērā, jo ir skaidrs: ja pēc parastās loģikas jautātu, kādus novadus viņi grib, viss beigtos ar to, ka katra sēta būtu novads.

Kāpēc? Jo katrs būs noteicējs par savu. Problēma ir tāda, ka jau iepriekšējā reforma cilvēku vēlmes ņēma vērā, un rezultāts bija ļoti bēdīgs. Man šķiet, ka no savas sētas grūti redzēt visu kopainu, plašāku perspektīvu, tādēļ šādas reformas vieglāk menedžēt

no centrālās vadības puses. Bet tas, kas redzams šobrīd: ministra Pūces argumenti nav līdz galam saprotami. Nav noformulēti, izskaidroti. Droši vien jābūt argumentiem, kuri pēc tam saprātīgās robežās tiek pielāgoti apstākļiem.

Alberts Dinters

FOTOKOMENTĀRS

Un devās Sprīdītis peļņā uz ārzemēm... Alberta Dintera teksts un foto

MANUPRĀT

Tiešām ar dvēseli

Kad Kurzemes plānošanas reģiona attīstības padomes sēdē pašvaldību vadītājiem tika izteikts priekšlikums tikties ar Lūgšanu brokastu rīcības komitejas pārstāvjiem, dažs labs novērsās: sak' kuru pasaulīgu vietvaru kaut kas tāds var interesēt! Nav jau kārtējās azartspēļu nama ieceres apspriešana. No tādas būvniecības, kaut tā ir pret Dieva likumiem, smuka naudiņa budžetā var ierīpot. Bet kāds gan taustāms labums no lūgšanām? Es ļoti ceru, ka ar šo novērojumu kļūdos. Iespējams, pašvaldību vadītāji, noguruši no diskusijas par sliktajiem ceļiem, garīgām lietām vairs nejaudāja pievērsties. Šajā ziņā par Kuldīgas novadu man nav kauns. Tikko aizritējušās Lūgšanu brokastis parādīja, ka kādreiz par Jēzusburgu sauktā Kuldīga drīkst nest vārdu *Pilsēta ar dvēseli*. Dažāda ranga vadītāju pilnajā zālē saskaitīju vismaz sešus deputātus un ļoti daudz pašvaldības darbinieku. Un viņi nekaunējās piecelties kājās, lai lūgtu Dieva svētību!

Daina Tāfelberga

Kurzemieks

Galvenā redaktore
Daiga Bitīniece – 63350567,
redakcija@kurzemnieks.lv.

Kuldīga, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Žurnālisti: Inguna Spuleniece – 63350565, inguna.spuleniece@kurzemnieks.lv;
Daina Tāfelberga – 63350563, daina.tafelberga@gmail.com;
Jolanta Hercenberga – 63350568, jolantah99@gmail.com;
Alberts Dinters – 63350568, alberts.dinters@kurzemnieks.lv;
Lāsma Reimane – 63350568, reimane.lasma@gmail.com;
Inta Jansone – 63324881, inta.jansone@kurzemnieks.lv.
Literārā redaktore Dina Porīna – 63350568, dina.porina@kurzemnieks.lv.
Maketētāja: Laila Liepiņa – 63350568, laila.liepina@kurzemnieks.lv.
Inese Slūka – 63350563, reklama@kurzemnieks.lv.
Reklāmas nodaļa – 63324881, sludinajumi@kurzemnieks.lv.
Izdevējs – SIA Jaunais kurzemieks. Reģ. nr. 1400. Iznāk otrdienās un piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz Kurzemieku obligāta. Iespiests SIA Poligrāfijas grupa „Mūkusalā” Rīgā, Mūkusalas ielā 15a.
Metiens – 3104.

RUNĀ SPECIĀLISTS

Vienošanās par nodokļiem vēl priekšā

Aiga Pelane, Latvijas Radio ziņu producete, speciāli *Kurzemniekam*

Lai arī konceptuālu vienošanos par nākamā gada nodokļu izmaiņām valdība iecerējusi panākt līdz maija beigām, izskatās, ka viegli tas nebūs. Patlaban nodokļu izmaiņu versiju ir daudz, turklāt katru dienu to kļūst arvien vairāk. Līdz šim, šķiet, politiskajā līmenī teju vai visi piekrituši mainīt tikai mikrouzņēmuma nodokļu sistēmu. Un tas arī viss.

Politikāliem vienoties grūti, jo jāpilda vēl pirms vēlēšanām dotie solījumi. Piemēram, Tieslietu ministrija, kuras politikā vadība ir Jaunā konservatīvā partija, vēlas, lai nebūtu jāmaksā nekustamā īpašuma nodoklis par vienīgo mājokli. Zemkopības ministrija, kuru pārvalda Nacionālā apvienība, uzstāj, ka jāsamazināta samazinātā pievienotās vērtības nodokļa (PVN) likme Latvijas dārzeniem. Samazinātu PVN vēlas saglabāt kultūras pasākumu rīkotāji, mazāku to vēlas sabiedriskā ēdināšana un turisms, kā arī pārtikas ražotāji un medikamentu tirgotāji.

Taču realitāte ir pavisam cita – šobrīd cerēt uz nodokļu samazināšanu ir ļoti grūti.

NAUDAS NAV UN VAR NEBŪT

Jāatgādina, ka pirms diviem gadiem Latvijā jau notika nodokļu reforma. Drīz vien tapa skaidrs, ka tā radījusi virkni negatīvu blakņu, tai skaitā tās dēļ divu gadu laikā valsts budžets nav saņēmis vairāk nekā 600 miljonus eiro. Šī nauda būtu ļoti noderējusi medicīnai, skolotājiem, ceļu labotājiem un citām nozarēm, kuras izjūt akūtu trūkumu.

Turklāt tagad ieviest izmaiņas nodokļos ir ļoti grūti. Problēmas rada ne tikai nestabilitāte pašā valdībā un nespēja vienoties par konkrētām lietām, bet arī

ekonomikas izaugsmes sabremzēšanās. Pagaidām nav pat skaidrs, kādu ietekmi uz mūsu tautsaimniecību un uz valsts budžeta ieņēmumiem atstās koronavīrusa plosīšanās pasaulē. Taču viens ir skaidrs – ekonomikas izaugsme būs daudz lēnāka par plānoto.

KO PIEDĀVĀ

Finanšu ministrija (FM) iesniegusi valdībā vairākus priekšlikumus. Piemēram, mikrouzņēmuma nodokļa režīmā saglabā vienkāršoto grāmatvedības atskaiti, taču likmi palielināt līdz 25%, savukārt apgrozījumu samazināt divas reizes – līdz 20 tūkstošiem eiro gadā, turklāt šādā uzņēmumā varēs būt tikai viens darbinieks.

Eksperti un politiķi saka: nepieciešams mazināt arī citus atvieglotos nodokļa režīmus. Vai tas skars arī pašnodarbinātos, patentu maksas maksātājus un autoratlīdzības saņēmējus, līdz galam nav skaidrs.

Iespējams, varētu mainīties arī diferencētais iedzīvotāju ienākuma nodoklis, proti, tiktu ieviests ar nodokli neapliekamais minimums (310 eiro), un pēc tā likme palielinātos daudz straujāk. Piemēram, no 1000 eiro bruto ienākumiem mēnesī nodoklis jau būtu 25%, savukārt virs 4000 eiro – jau 36%.

FM piedāvā samazināt PVN, kā to prasījušas daudzas nozares, vēl vairāk – tiek pieļauts, ka nākamgad Latvijas augļiem un dārzeniem samazināto PVN varētu atcelt.

Ir pārāk daudz neskaidrību, un vienošanās vēl tikai priekšā, turklāt tā nebūs viegla.

NUMURA CITĀTS

Ineses Slūkas zīmējums

Padurnieks Dzintars Leja, kura īpašums atrodas Ventas liegumā: „Iebrauc makšķernieks ar džipu. Aizrādu, ka te ir liegums, norādu uz zīmēm. Viņš atbild: brilles esot mājās, zīmes nevarot saskatīt. Bet tārpū uz āķa uzspraut gan var.”

MUMS RAKSTA

Analīzes mājās ņems arī laboratorija

No 7. marta paplašināts to vīrusa *Covid-19* skarto valstu saraksts, uz kurām attiecināta īpaša piesardzība. Iekļauta visa Itālija, ne tikai atsevišķi apgabali. Tā nolemts Valsts operatīvās medicīniskās komisijas sēdē.

Tas nozīmē, ka šī vīrusa analīzes cilvēkiem tiks ņemtas tad, ja viņi būs atgriezušies no Itālijas, Ķīnas, Dienvidkorejas, Irānas, Japānas un Singapūras un 14 dienās būs parādījušies gripai līdzīgi simptomi. Ņemot vērā risku saslimt, Veselības ministrija aicina uz šīm valstīm nedoties. Jāņem vērā arī tas, ka bērniem pēc atgriešanās no šīm valstīm 14 dienas jāpavada mājās karantīnā.

Laboratoriskas koronavīrusa analīzes tiks ņemtas visiem tiem pacientiem ar smagiem akūtas respiratoras infekcijas simptomiem, kuri atrodas intensīvajā terapijā.

Ja būs aizdomas par *Covid-19*, paraugu noņemšanai pie pacienta mājās visā Latvijā dosies Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests (NMPD) vai ārstniecības personas no uzņēmuma *Centrālā laboratorija*. Iesaistot *Centrālās laboratorijas* speciālistus, analīžu paraugu noņemšana

kļūs efektīvāka un ērtāka. Tā varēs nodrošināt to, ka ne vien galvaspilsētā, bet arī citur materiālu analīzēm varēs paņemt pacienta dzīvesvietā.

Tas tiks darīts tad, ja koronavīrusam raksturīgie simptomi nebūs izteikti. Nopietnos gadījumos pacienti ar NMPD brigādi tiks nogādāti: Rīgā – Latvijas Infektoloģijas centrā un Bērnu klīniskajā universitātes slimnīcā, bet citur Latvijā – Ventspils, Liepājas, Vidzemes, Rēzeknes un Daugavpils slimnīcā.

Tiem, kuriem 14 dienās pēc atgriešanās no *Covid-19* teritorijām parādās saslimšanas simptomi – paaugstināta temperatūra, klepus, rīkles iekaisums –, jāzvana pa tālr. 113. Šādi jārikojas arī tiem, kuri nosaukti par kontaktpersonām (tās nosaka SPKC epidemiologs) un kuriem 14 dienās parādās simptomi. NMPD nodos izsaukumu savai brigādei vai laboratorijas speciālistiem, kuri pie pacientiem uz mājām dosies ar laboratorijas automašīnu un tāpat kā NMPD lietos aizsargtērpu.

Anna Strapcāne,
Veselības ministrijas pārstāve

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Pirmdien Latvijā apstiprināti vēl trīs gadījumi, kad cilvēki inficējušies ar jauno koronavīrusu, un kopējais skaits sasniedzis sešus cilvēkus. Vai interesējaties, kāda ir šī vīrusa izplatība pasaulē?

Jānis Dulmanis, šoferis: – Maz, bet lasīts par to, protams, ir. Esmu autobusa šoferis, vadāju cilvēkus pa Eiropu. Biežāk visi mazgā rokas, bet nekā citādi nevar manīt, ka par to uztrauktos. Zinu, ka slimības pazīmes ir paaugstināta temperatūra, grūtības elpot. Ja kaut ko tādu sajustu, droši vien ietu pie ģimenes ārsta.

Linda Zandere, studente: – 28. februārī atbraucu no Milānas. Es tur mācos, bet nu jau visas skolas slēgtas. Cilvēki ir piesardzīgi – staigā maskās, strādā ar cimdiem, bet dzīve nav apstājusies. Visi iet savās gaitās.

Lidmašīnā uz Latviju cilvēku bija mazāk. Parasti tās ir pilnas, kad lidoju mājās, bet šoreiz ne. Lidostā viss kā parasti – īpaša piesardzība netika ievērota. Ceru, ka aprīlī vīruss būs nomierinājies un es varēšu atgriezties.

Gints Zvirbulis, uzņēmējs: – Nevar jau nemaz zināt. Katrās ziņās par to stāsta. Anglijā mākslīgi sāk veidoties panika – nu jau arī tie, kuri situāciju vērtēja pragmatiskāk, veikalos pārtiku iepērk vairumā. Sāk darboties masu psihoze. Pats ēdu vitamīnus, mazgāju biežāk rokas un ceru, ka nesaļimšu.

Tviterī rakstītāji sacentušies, kurš atcerēsies savu skolotāju labāko teicienu.

@Jurissuits RPI (tagadējais RTU). Vācu valodas pasniedzēja: „Birkav, ieskaiti dabūsiēt tikai pār manu līķi!” Birkavs: „Žēl, pasniedzēj, varējāt vēl ilgi dzīvot...”

@donis777 Liepiņš (RCHV): „Jūs zināt, kā rodas bērni?” X: „Stārķis atnes.” Liepiņš: „Tavā gadījumā tā bija vārna!”

@uzzylee „Lieku tev 4, bet 3 paliek man prātā!”

@Ulrikaaaaa Bioloģijas skolotājs: „Zeme ir vecaimātei un mācītājam, zinātnē ir augsne.” Un: „Kas nav treknī barots, tam var just visus skriemeļus.”

Ladzis Zalenskaitis, pensionārs: – Jā. Pirms divām nedēļām gribēju nopirkt mutes aizsargmasku, bet aptiekās nebija. Biežāk mazgājam rokas. Katrs jau grib, lai ar to vīrusu nesaļimtu. Bet es domāju, ka pie mums nekas briesmīgs nebūs. Ķīnā saslimšanas gadījumi nu jau mazinās.

Agrita Kronberga, sētniece: – Kā tad neuztrauksies! Bail saslimt. Interesējos un ceru, ka pie mums tik traki nebūs. Neviens ne no kā nav pasargāts, bet rokas mazgāju nezin cik reizu dienā.

Gunta Skirta, uzņēmēja: – Sajūta ir tāda, ka vajag piesargāties, jo to, kurš pats sevi sargā, arī Dievs sargā. Paniku nevajadzētu celt, bet katram jāstiprina imunitāte un jāievēro piesardzība.

Jolanta Hercenberga
Lāsmas Reimanes foto

@JaanisDzenis Vēl viņš arī teica, mums kavējot stundu: „Kur jūs tik ilgi bijāt, ka tik ātri atnācāt?” Autoskolā pasniedzējs teica, ka galvenais likums ir netaisīt gājēju par aizgājēju.

@spigana „Intelekta neizķēmotas sejas.” Filozofijas skolotājs.

@donis777 Liepiņš: „Kur te atkal runā!” X: „Es. Piedodiet, skolotāj!” Liepiņš: „Dievs piedos. Es atcerēšos.”

Tuvojas skolēnu dziesmu un deju svētki

Kuldīgas novada skolu deju kolektīvu skatē uzstājas Tautas deju ansamblis *Venta* ar deju *Tautu meita*.

Ar skatēm un organizatoriskiem darbiem novadi gatavojas XII Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem, kas notiks no 6. līdz 12. jūlijam.

Kuldīgas novada kolektīvu dalību koordinē bērnu un jauniešu centra direktore Inese Astaševska. Domē darba grupas pirmajā sanāksmē pārrunāts, kā nodrošināt medicīnisko palīdzību, ēdināšanu, apsardzi jau ierastajā naktsmītnē Rīgas Hanzas vidusskolā utt. Par to sprieda izglītības nodaļas vadītāja Santa Dubure, kultūras nodaļas vadītāja Dace Reinkopa, policijas vecākais inspektors Dzintars Pakalns u.c. pašvaldības darbinieki.

I.Astaševska stāsta, ka sākušās skates. Visus kolektīvus Latvijā vērtē Valsts izglītības satura centra žūrija. Pēc rezultātu paziņošanas maijā būs zināms, kuri piedalīsies, bet, pēc provizoriskskām aplēsēm, no Kuldīgas novada

varētu būt ap 500 dalībnieku. No Alsungas novada svētkiem gatavojas folkloras kopa *Suitiņi*, bet no Skrundas novada – vidusskolas 5.–9. klašu koris un teātra pulciņš.

Viena dalībnieka ēdināšana dienā maksās desmit eiro, izmīnāšana – vairāk nekā piecus eiro. Valsts sedz dalībnieku un pavadošā personāla izmaksas. Pašvaldībai jāgādā transports, medicīniskā palīdzība, apsardze.

Plānots, ka svētkos piedalīsies vairāk nekā 35 000 dalībnieku no Latvijas un ārvalstīm. Māksliniecisko koncepciju *Rotā* raksturo trīs atslēgvārdi: rotāt, rota un rotaļa. Logo simbolizē saules rotu, kas caur krāsu un gaismu rakstiem atklājas rotaļās, deju motīvos, vainagu pinumos, etnogrāfiskajos rakstos, bizēs, lentēs un citos elementos. Centrā saule rotājas ar meiteņu bizēm.

**Jolanta Hercenberga
Indara Vētrāja foto**

LAD pa tālruni – ilgāk

Lauku atbalsta dienests sācis jaunu pieeju klientu apkalpošanā.

Darbdienās ar speciālistiem pa tālr. 67095000 tagad var sazināties ārpus standarta laika – no 7.00 līdz 20.00. Šī ir iespēja atbildes uz neskaidrajiem jautājumiem saņemt klientiem ērtākā laikā, jo darbdienā lauksaimnieki, mežsaimnieki un zivsaimnieki strādā.

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Aiztur par narkotikām

Stāsta Valsts policijas Kuldīgas iecirkņa priekšnieks **Normunds Aleckis**.

„Nedēļas laikā reģistrēts 71 notikums. Patīkami, ka statistikai ir tendence samazināties. Pirmstiesas izmeklēšana sākta 12 gadījumos. No svarīgākajiem jāpiemin gadījums, kas saistīts ar mantas bojāšanu, precīzāk, ar dedzināšanu. Kāds aizdedzinājis vecas mēbeles un citas saimniecības mantas, kas atradās šķūnītī Kuldīgā. Par laimi, uguns ātri nodzēsta, bet lietvedība ir sākta. Viens kriminālprocess sākts par nelikumīgu narkotisko vielu apriti, bet, tā kā notiek izmeklēšana, sīkaku informāciju atklāt nevaru. Viens notikums saistīts ar vardarbību pret nepilngadīgo.

Turlavā nozagta automašīna, bet tā ir atrasta. Kuldīgā konstatēts mēģinājums norēķināties ar viltotu naudu. Bijis izsaukums uz Paduri, kur remonta laikā atrasts ierocis. Kā tas tur nokļuvis, kas par marku un vai tas ir šaušanas kārtībā, būs jānoskaidro izmeklēšanā. Protams, nedēļas laikā neiztika bez sīkajām zādībām, arī no tirdzniecības vietām.

Jā runājam par satiksmes drošību, autovadītājiem izrakstīti 86 protokoli: gan par ātruma pārsniegšanu, gan braukšanu ar automašīnu un divriteni alkohola reibumā. Sabiedriskās kārtības traucētājiem uzrakstīti 30 administratīvā pārkāpuma protokoli, septiņos gadījumos sākta lietvedība par dažādiem likuma pārkāpumiem.”

Uzklausīja **Alberts Dinters**

Sieksātnieki protestē

Lai nepieļautu, ka Sieksātes pagastmājā tiek likvidēts Rudbāržu bibliotēkas ārējais punkts, uz Skrundas novada domes sēdi ieradās neapmierinātie iedzīvotāji. Šis jautājums bija iekļauts darba kārtībā.

Sieksātes iedzīvotāji nepiekrīt, ka vecā pagastmāja tiktu pārdota klostera vajadzībām, un pieprasa tajā saglabāt Rudbāržu bibliotēkas ārējo punktu.

Pirms gaidāmās sēdes sieksātnieki izpildījuši mājasdarbu un iepriekšējā dienā domē iesnieguši vēstuli ar aptuveni 70 parakstiem. Tajā iedzīvotāji Sieksātes pagastmājas pārdošanai nepiekrīt un pieprasa, lai bibliotēka un svaru zāle tiktu saglabātas. Tāpat prasīts, lai ēka tiktu saglabāta kā vieta, kurā iedzīvotājiem pulcēties uz tikšanos ar pašvaldības pārstāvjiem. Šādas prasības un protestu iedzīvotājos izraisījusi ziņa, ka ēku plānots pārdot, bet sēdē jautājumu izskatīt kā Rudbāržu bibliotēkas ārējā apkalpošanas punkta likvidēšanu un grozījumus Skrundas novada pašvaldības amatu sarakstā.

Vēstulē iedzīvotāji atsaucas uz *Kurzemnieka* 2019.gada 27.decembra numuru, kurā novada domes priekšsēde Loreta Robežniece uz jautājumu, vai pašvaldība gatavojas Sieksātes bibliotēkas ēku pārdot, atbildēja, ka saņemts iesniegums no

Liepājas Sv. Annas luterāņu draudzes mācītāja Jāņa Bitāna – viņš vēlētos ēku nopirkt vai nomāt klostera vajadzībām. Jau toreiz L.Robežniece uzsvēra, ka ēka netiek pienācīgi apsaimniekota. Uzturēšanas izmaksas gadā esot vidēji 11 862 eiro, namā jau ilgstoši dzīvojis tikai viens cilvēks, kuram izrādīta pretimnākšana, ļaujot tur būt, un ēka apsaimniekota par pašvaldības naudu.

Kā L.Robežniece norādīja sēdē, jau 2014.gadā Sieksātē interese par grāmatu lasīšanu bijusi tikai pieciem cilvēkiem. No tiem daļa izmantojusi arī laikrakstus, bet gadu gaitā interesentu skaits ir pamatīgi sarucis. Šie dati likuši uzdot jautājumu, cik efektīvi ir bibliotēkas punktu saglabāt. Kā paskaidroja novada vadītāja, iedzīvotājiem tiek piedāvāta cita iespēja – interesējošo literatūru pasūtīt sociālajam darbiniekam vai pagasta pārvaldes pārstāvim, kurš to atvestu.

Sēdē no Sieksātes iedzīvotājiem visaktīvākie bija Dainis Neilands un Guntars Dreimanis: kad bijusi iespēja apmeklēt svaru zāli, viņi ar interesi šķirstījuši tur atstātos žurnālus, bet nu jau ilgāku laiku telpa ar trenāžieriem slēgta. Rudbāržu pagasta pārvaldes vadītāja Inese Ivāne oponentēja, ka par telpas izmantošanu sen neviens nav interesējies. Kā novēroja *Kurzemnieks*, sarunas par Sieksātes pagastmāju pamazām pārauga skaļā diskusijā, un klātesošie centās viens otru pārspēt. Tam punktu pielika domes vadība, ierosinot bibliotēkas punkta likvidēšanu uz gadu atlikt. Uzdots šajā laikā uzskatīt, cik cilvēku interesējas par literatūru un apmeklē bibliotēku, cik izmanto interneta punktu, kura likvidēšana tāpat tika pārrunāta.

**Alberta Dintera
teksts un foto**

Gavēņa mērķis ir kļūt brīvākam

Etniskās kultūras centra Suiti darbnīcā Suito ķēķis Alsungas Sv. Miķeļa Romas katoļu baznīcas prāvests Edijs Silevičs stāstīja par gavēņa tradīcijām kristīgajā ticībā cauri gadsimtiem, bet saimniece Skaidrīte Nagliņa dalījās no senčiem mantotajās zināšanās par ēdieniem, kas suitos maltītē piedāvāti gavēņa laikā.

TICĪBA, ŽĒLSIRDĪBA, ATSACĪSĀNĀS

I. Silevičs skaidro, ka mūsdienās kristīgā baznīca ticīgajiem ir būtiski samazinājusi ēšanas ierobežojumus un tagad gavēņa laikā uzsvāru liek uz garīgo dzīvi, lūgšanām, domu tīrību un žēlsirdības darbiem. „Vēsturiski tā nebija. Gavēšana attiecībā uz ēdienu ir ārkārtīgi sena kristīgā prakse. Kādreiz nosacījumi bija stingrāki,” saka priesteris.

„Ir trīs galvenās jomas, kurās ticīgs cilvēks aicināts gavēņa laikā pilnveidoties. Pirmā ir lūgšana, attiecības ar Dievu. Šis ir laiks, kad padziļināt savas attiecības ar Radītāju. Otrā joma ir žēlsirdības darbi. Cilvēks ir aicināts apzināties, ka nepieder tikai sev. Ar to, ar ko esam svētīti un kas mums dots, jādalās. Tas nozīmē – jābūt kopā ar tiem, kuriem nav tik labi kā mums. Tas ir brīnišķīgs laiks, lai apmeklētu vecus un vientuļus cilvēkus, tos, kuri slimnīcā. Jāizrāda mīlestība pret tiem, kuri ir grūtībās. Trešais aspekts ir atsacīšanās. Gavēnis un atturība nav viens un tas pats. Atturība attiecas uz ēdiena un lietu kvalitāti – atturamies no gaļas, bet vēsturiski atturība bija noteikta arī no visiem pārējiem dzīvnieku valsts produktiem. Tagad ir termins *vegānu diēta*. Arī kādreiz tāda bijusi un Austrumu

Alsungas katoļu baznīcas prāvests Edijs Silevičs stāsta, ka ticīgs cilvēks gavēni ir aicināts pilnveidoties trīs aspektos: stiprināt attiecības ar Dievu, darīt žēlsirdības darbus un veidot sevi spēju atsacīties.

baznīcā joprojām tiek ievērota ļoti stingri. Rietumu baznīcas prasības ir mazinājušās, bet agrāk gavēni tāpat neēda olas, sieru, pienu.

Gavēņa fundamentālā filozofija nav par ēšanu, bet par spēju atsacīties. Ēšana ir viens no spēcīgākajiem instinktiem. Ja tiem ļaujām pilnīgu vaļu, tad nonākam reizēm tur, kur negribam. Kristīgā teoloģijā māca, ka prātam jākontrolē kaislības un instinkti. Mums jāiegūst vara pār ķermeņa prasībām. Ja to nekontrolējam, tad ķermenis kādā brīdī var sākt valdīt pār mums, un tā ir nebrīvī-

bas, verdzības izpausme. Gavēņa mērķis ir kļūt brīvākam.”

NOSACĪJUMI MAINĀS

Priesteris skaidro, ka agrāk kristīgajā baznīcā gavēnis bijis ļoti stingrs, bet 10. un 19. gs. notikušas izmaiņas: „Līdz 10. gadsimtam kristieši gavēni līdz saulrietam neēda. Pēc tam bija vesperes jeb vakara lūgšanas, un tad cilvēki ieturēja vienkāršu maltīti. Saskaņā ar Svēto Rakstu liecībām ap 11. gadsimtu prasība ēst pēc saulrieta pārceļta uz 15.00, kad Kristus nomirst pie krusta. Nāka-

mās izmaiņas notiek 19. gadsimtā. Tas saistīts ar tā saukto industriālo revolūciju. Cilvēki ceļ rūpnieciskus kompleksus, fabrikās strādā ļoti garas darbdienu, pat līdz 20 stundām. Baznīca saprot, ka nevar prasīt šiem cilvēkiem gavēt, tādēļ prasības spēcīgi samazinātas. Agrāk kristieši gavēja 160–180 dienas gadā, tagad noteiktas divas dienas: Pelnu trešdiena, ar ko gavēnis sākas, un Lielā piektdiena, kas ir Kristus ciešanu diena. Tajās dienās mums atļauta viena ēdienreize, un tā ir bez gaļas.”

„Tagad baznīca gavēņa laikā uzsvāru liek uz garīgo dzīvi, lūgšanām, domu tīrību un žēlsirdības darbiem.”

POPULARIZĒ KULINĀRO MANTOJUMU

Radošās darbnīcas, kurās godā tiek celts suitu kulinārais mantojums, biedrība *Suiti* ar Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstu otro gadu rīko ik mēnesi. Virkne pasākumu ar siera siešanu, desu, grūbu, burkānu un launaga ēdieniem bijusi pērn, šogad janvārī taisīta ķirbju, februārī – gavēņa laika maltīte. Tika piedāvāta piena grūbu zupa ar ķiplokiem, uz oglēm cepta siļķe, biežpiens, rūgušpiens, ar mizu vārīts kartupelis, avokado sviests, pupiņu salāti, auzu pārslu putra un citi saimnieces S. Nagliņas gatavotie ēdieni.

Bez alsundzniekiem piedalījās arī folkloras kopas *Skandinieki* dalībniece Zoja Heimrāte un postfolkloras grupas *Iļģi* dibinātāja Ilga Reizniece. Viņas vasarā Alsungā burdona festivālā vadīs danču vakarus un gaidāmo notikumu pārrunāja ar biedrības *Suiti* vadītāju Daci Martinovu un etnogrāfiskā ansambļa *Suitu sievas* vadītāju Ilgu Leimani.

Skaidrīte Nagliņa galdā ceļ piena grūbu zupu ar ķiploku. Tai vajag: 200 g grūbu, 0,5l ūdens, 0,5l piena un ķiploka daiviņu. Grūbas pirms vārīšanas vismaz uz pusstundu iemērc, tad 20 minūtes vāra, līdz ūdens gandrīz pazudis. Pielej pienu; kad tas uzvārījies, pieliek smalki sagrieztu ķiploku un maisot vāra vēl desmit minūtes.

Avokado smēriņu, ko ziež uz maizes līdzīgi kā sviestu, taisa no diviem avokado un divām ķiploku daiviņām. Augli nomizo, ar dakšiņu saspiež putriņā, pievieno ar spiedi saspieztu ķiplociņu un visu kārtīgi samaisa.

„Agrāk kristieši gavēja 160–180 dienas gadā, tagad noteiktas divas: Pelnu trešdiena un Lielā piektdiena.”

Siļķe ir ietīta cepampapīrā un uzlikta uz oglēm. Pēc 10–15 minūtēm tā gatava. Klāt ēd ar visu mizu vārītu kartupeli, biežpienu un piedzer rūgušpienu. Suitos iecienīti bijis izcepto siļķi iedrupināt rūgušpienā, kas ieliets māla kummiņā jeb bļodiņā, un ar karoti kā zupu pieēst pie kartupeļa.

„Gavēņa fundamentālā filozofija nav par ēšanu, bet par spēju atsacīties. Prātam jākontrolē kaislības un instinkti.”

Pirmā nauda par naftu

Kas notiek ar samaksu par Gudeniekos iegūto naftu un kā Kuldīgas novadā tiek izmantota nauda ceļu uzlabošanai, to pašvaldības pārstāvji stāstīja pagasta iedzīvotāju sapulcē.

SARUNAS JOPROJĀM NAV VIEGLAS

Kuldīgas novada domes priekšsēde Inga Bērziņa skaidroja, ka jautājums par naftu risinās sarežģīti – par dažādiem nosacījumiem ar uzņēmumu *Baltic Oil Management* joprojām notiek pārrunas, un tās neesot vieglas. Labā ziņa: pirmais maksājums – 15 000 eiro – par izsūknēto naftu beidzot saņemts.

„No pagājušā gada jūlija naftiniekam beidzot ir saskaņota rūpnieciskā ieguve. Atcerieties, ka pirmie līgumi tika slēgti 2008. gadā! Bija nosacījums, ka līdz laikam, kamēr naftu iegūst eksperimentāli, no iegūtā neko nemaksā. Tika maksāts nekustamā īpašuma nodoklis un zemes maksas.

No jūlija par naftu ir jāmaksā. Naudas summa, ko varam iekasēt, ir neliela. Katru mēnesi mums un Ekonomikas ministrijai uzņēmums nodod informāciju, cik naftas ir izsūknēts. Mēs saņemam 5% no iegūtā proporcionāli no tā, cik daudz licences laukumā ir mūsu zemes. Tie ir 68% no licences laukuma. Uzņēmēji iedod daudzumu, cik naftas ieguvuši, mēs sarēķinām 68%, un no tā 5% ir mūsējie. Mēnesī naudā varam dabūt no diviem līdz četriem tūkstošiem eiro. No jūlija izrakstīti rēķini par 15 tūkstošiem. Uzņēmums nemaksāja, un sarunas mums ir ļoti grūtas – vēl nezinām, kā beigsies. Bet vakar (2. martā – aut.) mums par lielu pārsteigumu pirmais maksājums ir kontā ieskaitīts.

Skatīsimies, kā būs tālāk. Iespē-

Gudenieku iedzīvotāju sapulcē vairāki vietējie ļoti cītīgi uz klausīja pašvaldības pārstāvju sacīto un sev svarīgāko pierakstīja.

jams, kādu laiku uzņēmums varēs nemaksāt. Ir strīds, jo 2008. gadā un vēl dažus gadus uz priekšu maksāts avanss – 50 tūkstoši latu jeb ap 70 tūkstošiem eiro. Līgumā noteikts, ka tagad, kad jāsāk maksāt par iegūto, tas parāds ir jādzēš. Uzņēmēji grib, lai jau no sākuma dzēš iemaksāto avansu. Mēs uzskatām, ka avansmaksājums ir dzēsts. Par to ir strīds.

Bet tā ir tikai naudas daļa. Uzņēmumam ir četri pēdējie urbumi, par kuriem Ekonomikas ministrija pirms divām nedēļām

atsūtīja viedokli, ka tās ir trešās grupas būves. Naftiniekam laukumi ir ekspluatācijā nodoti, bet šie urbumi nav. Būvvalde raksta aktus par nelikumīgu būvniecību. Tālāk būs jāvērtē, vai šie urbumi vispār nav slēdzami.

Seit ir jautājums arī jums. Vai gribam dot laiku, lai sakārto *papīrus* un tomēr to naftu iegūst, vai gribam urbumus slēgt. No naudas viedokļa mums ir interese atrast kopīgu risinājumu. Sarunas ir grūtas arī par citām niansēm līgumā, bet sviras šobrīd ir mūsu rokās.”

ĪPAŠA UZMANĪBA – CEĻIEM

Uz sapulci bija ieradušies ap 30 cilvēku, un pārvaldes vadītāja Daina Bērende informēja, ka iedzīvotāju skaits šogad ir mazliet vairāk nekā 500. Pērn piedzimuši septiņi mazuļi, bet mūžībā aizgājuši seši cilvēki.

I.Bērziņa stāstīja, ka pašvaldībā strādājošajiem nedaudz palielināta alga. Atalgojums neesot bijis konkurētspējīgs, tāpēc cilvēki meklējuši labāk atalgotu darbu un izjūst darbinieku trūkums. „Esam palielinājuši algu sociāla-

jiem darbiniekiem, pirmsskolas pedagogiem, viņu palīgiem un vēl citiem speciālistiem, lai spētu ieinteresēt strādāt pie mums. Īpaši, ja tie saistīti ar būvniecību, ja ir inženiera vai ekonomista izglītība,” sacīja I.Bērziņa.

Domes priekšsēde stāstīja, ka bez autoceļu fonda, kas uz visiem pagastiem ir ap pusmiljonu eiro, pašvaldība otro gadu naudu lauku ceļiem piešķir arī no pamatbudžeta. Pagājušogad 150 tūkstošus, šogad – 180 tūkstošus eiro. Nauda pagastiem tiek dalīta proporcionāli pašvaldības ceļu garumam.

Gudeniekiem ir aptuveni 14 000 eiro. Arī pērn bijis tikpat, un par to salaboti divi ceļi. 10 cm grants kārtā 1,1 km garumā uzbera Kaltnieku ceļā, un tas maksājis 14 522 eiro. Par papildu naudu ceļā Vītoli–Ruņģu kapi (1,4 km) uzvesta grants un noņemts apaugums. Sakārtoti arī citi ceļi, ielikta vairākas caurtekas. Viena maksājot ap 1000 eiro. Daži posmi pērn kaisīti ar materiālu, kas novērš putēšanu. Arī šogad plānots labot vairākus ceļus.

Izpilddirektore vietniece Agnese Buka stāstīja, ka pērn par papildu piešķirto novadā uzlaboti 30 km grants ceļu. Otrs aktuālais – ēku apsaimniekošana. „Esam ar īpašumiem bagāti un izvērtējam, kuras ēkas mums nepieciešamas. Pagājušogad atrādām saimnieku Basu muižai. Strādājam arī pie degradēto teritoriju sakopšanas. Ir izveidota graustu komisija. Arī Gudeniekos plānots vienu pamestu ēku nojaukt.”

Klubiņā – daudzveidīgas intereses

Viesošanos dzejnieka Aleksandra Čaka virtuvē, vainagu višanu, suši darbnīcu un citus pasākumus Basu bibliotēkā rīkojis interešu klubiņš *Vienuviet*, kas nodibināts rudenī.

Kluba un bibliotēkas vadītāja Anita Dreijere stāsta, ka septiņas dāmas un viens kungs esot ļoti atsaucīgi, ideju bagāti. Ja vajadzīga tehniska palīdzība, to uzņemoties Uldis Dmitrijevs. Reizi mēnesī visi pulcējas, lai pārrunātu, kas jauns izzināts grāmatu pasaulē, un dalītos pieredzē dažādās darbnīcās. Pirms Ziemassvētkiem pīti Adventes vainagi, bet Astra Ruiķe ierādījusi suši pagatavošanas mākslu. Vienā pasākumā katrs pastāstījis, kāda ir viņa mīļākā dzeja, citā dalījušies ar idejām par aušanu. „Tā kā mūsu pulkā ir vairākas audējas, bibliotēkā pārkārtojām telpu, kurā atrodas stelles. Spriedām, ko varētu aust, un vienojāmies pieaicināt

Interešu klubiņš *Vienuviet* pasākumā Čaka virtuvē galdā cēlis ēdienus, kādi garšojuši dzejniekam Aleksandram Čakam.

padomdevēju. Visos pasākumos izmantojam te pieejamās grāmatas par attiecīgo tēmu un pasūtām no citām bibliotēkām. Pasākumā

Čaka virtuvē uzklājām galdu, dzērām kafiju dzejnieka stilā. Samaļ kafijas pupiņas, sadala divās daļās, vienu ūdenī pavāra

Vienā interešu klubiņa darbnīcā darināti Adventes vainagi.

un uzlej krūzē virsū otrai maltās kafijas daļai.”

19. martā iecerēts braukt uz otro novada lasītāju klubu sietu Kuldīgas bibliotēkā. Tur būs tikšanās ar izdevniecību *Zvaigzne*

ABC, grāmatas *Ragana manā skapī* autoru Gati Ezerkalnu un rakstnieci, publicisti Marinu Kosteņecku.

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

Apzināti izvēlas, ko pieredzēt

„Cilvēks apzināti savieno ieelpu ar izelpu bez pauzēm. Ieelpo enerģiju, domājot par to, ko vēlas savā dzīvē manifestēt, un izelpo to, no kā vēlas atbrīvoties,” tā pašas mācītās garīgās prakses *Atdzimšanas elpošana* būtību vienkāršoti skaidro padurniece ANITA KREICBERGA.

„Elpošanas sesija ir iespēja no jauna piedzimt tā, kā katrs vēlas, lai viņu šajā pasaulē sagaida.”

IEPAZĪST NLP, HIPNOZI UN CITAS TEHNIKAS

Anita bērībā dzīvojusi Kuldīgā, mācījies Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolā, kur tagad mācās viņas meita. Tā kā Anita nodarbojusies ar jāšanas sportu, pēc pamatskolas, lai prasmes pilnveidotu, padzīvojusi Vācijā pie tādiem cilvēkiem, kuri šajā sporta veidā sasnieguši labus rezultātus. Atgriezies Latvijā, mācījies Rīgas Amatniecības vidusskolā interjera dizaina nodaļā un vienlaikus sākusi strādāt Jauno psiholoģiju centrā (JPC). Tas, kā turpmākajās gaitās izrādījies, bijis nozīmīgi.

Psihologe, neirolingvistiskās programmēšanas (NLP) kursu pasniedzēja Dace Rolava sākusi Rīgā vadīt pirmās nodarbības, un Anita savam pasaules skatījumam guvusi jaunus pamatus. Pēc nepilna gada jau sākusi strādāt JPC. „Man bija ļoti liela privilēģija visas nodarbības apmeklēt bez maksas, un toreiz, 17 gadu vecumā, visu uzsūcu kā mazais sūklītis, jutos savā vietā,” stāta Anita. „Ar Daci izveidojās ļoti labas attiecības – viņa man kļuva kā otra jeb Rīgas mamma. JPC es koordinēju, lai vakaros nodarbībās viss ritētu gludi. Saņēmu no cilvēkiem maksājumus, komunicēju ar lektoriem un studentiem. Sākumā NLP nodarbības vadīja Dace, pēc tam dažādi citi izcili meistari. Pazīstams franču hipnopsihoterapeits, viens no Francijas Hipnozes asociācijas dibinātājiem Žans Bekio mācīja hipnozi. No Maskavas mācīja psihoterapeits Andrejs Jermošins. Mani tas interesēja, šķita pats par sevi saprotams, ka visi cilvēki par tādām lietām interesējas.”

GLEZNOŠANĀ UN KUSTĪBĀ ATKLĀT SEVI

Kopš 18 gadiem Anita JPC sākusi vadīt zīda apgleznošanu. „Gleznojām, ļāvāmies plūsmam un pa reizi arī pieaicinājām ģešaltterapeitu Artūru Dombrovski, kurš tikko bija nodibinājis Rīgas Ģešalta institūtu. Viņš manās nodarbībās radītos darbus tulkoja, un man tas bija pirmais ieskaits mākslas terapijā. Pārsteidzoši, cik katrs darbs ir līdzīgs tā radītājam, cik daudz tas pastāsta par cilvēku. Redzams, kas traucē piedzīvot to, ko katrs vēlas. Piemēram, pāris glezno viens otram blakus, un ir redzams, kas viņu attiecībās nav labi. Pēc dažām nodarbībām mainās gan gleznojums, gan pats cilvēks. Man tas bija skaists izaugsmes laiks. Guvu lielu baudu, darot to, kas aizrauj, par ko deg sirds.”

„Ir gandarījums, kad cilvēks atmet ilūzijas un bailes, ieskatās sevī, savienojas ar savu augstāko es. Ierauga realitāti. Tā nesāpina. Mīlestība un patiesība nesāpina. Sāpina ilūzijas.”

„Kādu ideju pieņemt par patiesību – tas var traucēt būt milētam, bagātam, cienītam. Caur elpošanu no nevēlamās programmas var atbrīvoties un piedzīvot to, ko vēlaties,” uzskata Anita Kreicberga, kura māca tā saukto atdzimšanas elpošanu.

„Ak vai, kādas tik bailes neceļas augšā, kādi tik noliegumi mūsos nemājo! Tas viss jāierauga, un savs dārziņš pa solītim skaisti jāizravē tik, cik var, un vēl mazliet.”

Bijis arī laika posms, kurā Anita mācījusi dejojot. „Caur kustību esmu mēģinājusi nodot to, ko tagad daru caur elpu. Mācu cilvēkiem ļaušanos, sevis atklāšanu, apzinātu savas dzīves veidošanu. Es pati vislabāk mācos, pasniedzot to citiem. Tādēļ, ja gribu kaut ko apgūt dziļi, mācu citus. Ko zinu, vienmēr cenšos nodot tālāk. Tāda es esmu. Man tas ir svarīgi.”

NO NULLES PIE MAKSIMUMA

Kādreiz Kuldīgā vadīt zīmolu *Mārites zālītes* bijusi Anitas pamatnodarbe un dažādas garīgās prakses apgūtas un citiem mācītās vienlaikus, bet pēdējā gadā svaru kausi sasnējis citādi. Anita vada atdzimšanas elpošanas nodarbības Kuldīgā, Rīgā un kopš marta arī Ventspilī, savā pieredzē viņa dalās blogā un feisbuka lapā *Ramtaī Rīti*, bet uzņēmējdarbība kā blakus nodarbe sakārtota tā, lai vairāk laika var veltīt jaunradei.

„Pirms pāris gadiem nonācu savas dzīves nulles punktā, jo sapratu, ka kāds posms ir beidzies un daudz kas jāsaprot, kā gribu dzīvot, ko pieredzēt. Tas ne vienmēr ir tas priecīgākais un vieglākais laiks. Tās ir sūrās, tumšās dvēseles naktis, kas izaugsmei svētīgas, bet ne visai patīkamas.

Sāku apzināti vērot izjūtas, domas un ieradumus. Lēnām sāku iekšējo balsi ne tikai sadzirdēt, bet arī tai noticēt un drosmīgi sev atzīt, ko patiešām vēlos piedzīvot.

Ak vai, kādas tik bailes neceļas augšā, kādi tik noliegumi par sevi un dzīvi mūsos nemājo! Tas viss jāierauga un savs dārziņš pa solītim skaisti jāizravē tik, cik var, un vēl mazliet. Skaitīju, rakstīju afirmācijas* katru dienu un caur tām manifestēju, ka mana jaunā nodarbošanās ir tik viegla kā elpošana. Visums to saprata burtiski! Tagad elpināt cilvēkus ir mana nodarbošanās.

Kopš pamatskolas esmu attīstījusi sevi spēcīgu manifestēšanas spēju. Tas ir process, kad domas un vēlmes realizējas jeb ir apzināta spēja nodomu fokusēt un mērķus sasniegt. Toreiz vienkāršā mērogā par man aktuālo. Piemēram, ja patika kāds puisis, iztēlojos, kāda meitene es esmu, lai viņš pievērstu uzmanību, kā jūtos, ko kopā darām, kur ejam. Tajā laikā tas likās pilnīgs kosmoss, jo es pavisam noteikti nebiju tā meitene, kurai puīši skrēja pakaļ. Bet es gribēju tāda justies. Un caur iztēli un izjūtām spēju to realizēt.

Tagad man ir cita meistarība un prasmes, tādēļ viss notiek daudz ātrāk. Caur iztēli. Zini, ko tu gribi! Zini, ka tu drīksti gribēt! Un zini, ka jābūt arī rīcībai, citādi tas paliks vien idejas līmenī.

Es stundu vai divas no rīta veltu savai izaugsmei: vingroju, elpoju, rakstu, meklēju informāciju, kas vajadzīga. Man svarīgi, lai visās manas dzīves jomās būtu *super*. Es gribu visu! Gribu piedzīvot maksimumu! Un tieši tā arī daru – rakstu to, ko vēlos piedzīvot. Kat-

ru rītu, piemēram, desmit reizes. Tā programmēju smadzenes. Tās notic, ka es jau esmu tāda, kā programmēju, un tās pievelk to, ko vēlos piedzīvot. Vakarā rakstu, lai nodomu ieliktu sapņos. Sapņi un miegs ir vesela pasaule, kam ir liela ietekme. Miegā notiek tādu situāciju izstrāde, kas traucē piedzīvot ko konkrētu. Miegā var saņemt vēstījumus.”

ENERĢIJU VADA AR ELPU

„Man patīk elpošanas metode, jo tā apzināti izstrādājam blokus, kas neļauj mērķus un sapņus realizēt. Šie bloki jeb pieredzes modeļi meklējami bērībā, ģimenē, bērnudārzā, skolā, attiecībās.

Pamats ir vecāki – tie ir mūsu pirmie vārti, caur kuriem ienākam uz zemes. Bieži esam nokopējuši viņu pieredzi, viņu rīcības modeļus un viņu bērības bailes un traumas. Tas notiek neapzināti. Mana prakse rāda, ka sieviete stāvoklī šo pieredzi sainīti nodod bērniņam. Ja viņa gaidīta ar bailēm, tad viņa arī savu bērniņu tā gaidīs. Ja viņa gaidīta ar mīlestību un saņemusi drošību, tad spēs to nodot bērnam. Ja ne, viņai nav citas pieredzes, kur to saņemt.

Kādu attiecību modeli esam redzējuši ģimenē, tādu neapzināti veidojam līdzīgu un piesaistām tieši tādus *aktierus* (vīru, sievu, bērnu, mīļāko), kas palīdzēs to realizēt. Piemēram, sieviete nevar nodibināt attiecības. Elpošanas laikā jautāju, kādi, viņasprāt, vīrieši ir. Izrādās, uz tiem nevar

paļauties, viņi pamet, sāpina. Tāpēc arī attiecības neveidojas. Elpošanā esam dziļāk, meklējam, kur šādi priekšstati radušies, un atbrīvojam sevi no tiem.

Varu aizvest cilvēku līdz viņa gaidīšanas laikam, kad viņš bijis mammas vēderā. Tur bieži ir drūmas ainas, par kurām vecāki nestāsta, bet dvēselē cilvēks skaidri zina, vai ir gaidīts vai ne, vai pirms viņa mammai bijis aborts un nākamo viņa gaidījusi paniskās bailēs, vai kāds dzimis kā ķeizargrieziena bērniņš, un tas jau iedod dzīves sainīti *es pats nespēju tikt galā*. Gadījumu ir daudz, katram sīkumam ir nozīme, arī tam, kāds medicīnas personāls mazuli sagaidīja, un no tā izriet: „Vai šeit būt ir droši? Vai varu cilvēkiem uzticēties?” Elpošanas sesija ir iespēja no jauna piedzimt tā, kā katrs vēlas, lai viņu šajā pasaulē sagaida. Tādēļ to arī burtiski var uztvert par atdzimšanas elpošanu. To sauc arī par enerģijas elpošanu, jo risinām ne jau tikai bērības traumas. Taču bieži tas ir šķērslis, kāpēc cilvēks netiek tālāk. Es redzu, kā cilvēka dzīve mainās, tādēļ to daru. Ir gandarījums, kad kāds atmet ilūzijas un bailes, ieskatās sevī, savienojas ar savu augstāko es. Ierauga realitāti. Tā nesāpina. Mīlestība un patiesība nesāpina. Sāpina ilūzijas, kurās dzīvojam, un drāmas, ko radām.”

VESELĪBAI UN IZAUGSMEI

Anita piekrīt šīs metodes autora Leonarda Orra sacītajam, ka tā ir pilnīga, jo tās laikā ķermenī notiek mentāla, emocionāla un fiziska pārveide. „Elpošana ir gan automatiska, gan vadāma, tādēļ to var izmantot kā rīku veselībai, spēku vai tiltu uz pārmaiņām. Sesija notiek pusotru stundu, cilvēks elpo bez pauzēm, paaugstinot enerģijas līmeni, ļaujot notikt izstrādei, izgaismošanai, dziedināšanai. Es šo procesu vadu, uzdodu jautājumus. Kopā atrodam traucēkļu iemeslus.

Dzīves kvalitāte pēc tam mainās ļoti. Ar elpošanu var atbrīvoties no traumām, arī no tām, kuras neapzināmies. Daudziem sapņus realizēt traucē vecāku atzinības trūkums, personīgie meli: neesmu gana labs, esmu slikts, nevaru, esmu vainīgs, neesmu cienīgs u.c.

Kuldīgā grupas nodarbības notiek ik pa divām nedēļām, meklējam pastāvīgas telpas. Cilvēki meklē ceļus, kā savu dzīvi padarīt labāku, ķermeni veselāku un prātu mierīgāku. Un man ir svarīgi dzīvot tādā pilsētā, kurā apkārt ir laimīgi cilvēki.”

* Pozitīvs teksts, ko atkārto, lai aizstātu negatīvos uzskatus

Rotās alkas pēc skaistā

„Salīdzinot ar citu rokdarbnieču paveikto, mani darbiņi ir tikai bērna šļupsti, padurniece Ausma Burkovska ir kautrīga, rādot pašas darinātās sutažas, pērliņu un akmentiņu rotas.

Tomēr, pierunāta pirmajai izstādei Padures bibliotēkā un saņēmusi labas atsauksmes, viņa priecājas, ka divu gadu veikumu redzēs vēl citi Kuldīgas novada iedzīvotāji. Izstāde bija aplūkojama arī Vārmē, tagad Rumbas pagastā.

Almas Salmas arhīva un Lāsmas Reimanes foto

Rotas no Padures bibliotēkas sākūšanas ceļu pa citiem pagastiem.

Kulons ļoti patīkot Ausmas vīram Pēterim Rezgalam. Tam jākarājas pie sienas, lai var redzēt.

VISS SĀKAS AR KĀJU OPERĀCIJU
Izrādot, kā pati tos sauc, padarbiņus, brāķišus un mēģinājumus, kas palikuši mājās, Ausmas kundze nosmejas: pirmie izskatoties kā zīdaiņa taisīti – gali spurojas, pērliņš krīt laukā. Tagad mācīties darināt rokassprādzes, arī lielākas formas.

„Rotas taisīt sāku 2018. gada janvārī. Tajās izpaužas manas alkas pēc skaistuma. Pēc profesijas esmu ārsta palīdzē, strādāju Padurē, kur pirms 20 gadiem atnācu darba dēļ. Augusi esmu bērnamamā Bauskas pusē. Jaunībā šuvu sev, bērniem maskas un lelles. Skolā, atceros, pat 8. klasē darbmācība bija ar zēniem kopā – nekādus smalkumus netaisīju. Esmu kādu brīdi filcējusi – izdevās, bet apņika. Bieži sadūru pirkstus.

2017. gadā man kājām bija divas operācijas, nevarēju pastaigāt, bet gribējās kaut ko darīt. Tehnika nav manas izdomāta. Aiz gara laika no bibliotēkas paņēmu vecos žurnālus. Vienā *Praktiskajā Latviešu* atradu šo nodarbošanos. Tur viss bija parādīts: ņem šo, šuj tā, piesien šitā! Meistarības un internetā var redzēt brīnišķīgas lietas! Tur ir ķemmītes, matu stīpiņas, kaklarotas, piespraudes un gredzenī. Viena sieviete taisa auskarus. Tā ir augstākā pilotāža, lai abus dabūtu vienādu. Vīriešiem var taisīt tauriņus. Esmu iedomājusies, ka gleznām rāmiņus arī var izveidot.”

DĀVINA TUVIEM CILVĒKIEM
Ausmas kundze rāda, kā rotiņa top. Vidi-

ņam atrod pogu, akmentiņu vai kameju, uzlīmē to uz filca pamatnes, tad apkārt sāk locīt sutažas diegu un piešūt pērliņus. Viss topot no galvas, bez skices – ko grib, to taisa, bet bieži sākumā īsti nezina, ko grib. Otru filca gabaliņu uzlīmē, lai noslēptu diegu galus. Sākums bijis grūts. Ar paziņu Rasmu Tirumu, kas ir liela rokdarbiece, konsultējusies par krāsu salikumu. „Man jau labi – pērliņus nav jāpērķ. Tās meita no Anglijas atsūtījusi tik daudz, ka varētu ar visiem padalīties. Viņa pati pērķo. Vispār ģimene mani šajā darbiņā ļoti atbalsta. Vīrs bija tas, kurš izdzina saulītē. Tad ilgi runāja bibliotēkāre Aina Salma, kamēr pierunāja,” tagad A. Burkovska jau priecājas, ka piekritusi. Ausmas kundze savas rotas valkā pati un dāvinā draudzenēm un tuviniekiem. „Kādas 20 esmu aizdāvinājusi, naudu ne par vienu neprasot. Katru esmu taisījusi, domājot par konkrēto cilvēku.”

PSIHOTERAPIJAS VIETĀ

„Man šī darbošanās ir psihoterapijas vieta. Vajadzīga pacietība un patika – adata rokās, un uz priekšu! Rokas pašas izdomā, ko vajag. Ja nepatīk, jaucu arī, griežu un pārlīmēju. Ja ļoti vajag, rotiņu var uztaisīt arī divos vakaros. Bet citreiz labāk nolikt, pagaidīt un pēc laika ķerties klāt ar citu domu.” Ausmas kundzei visa bagātība, kas rotām vajadzīga, stāvot divās skapišā atvilktnēs. Tās vīrs speciāli uzmeistarojis.

„Pagaidām šī lieta neapņik. Dzīve, kā jau katram, ir ar saviem grūtumiem, tādēļ

ļoti labi, ka varu atpūties no darba, no mazdēla audzināšanas. Pūšim šogad būs 18. Viņš man ir aizbildnībā kopš dzimšanas. Otrs mazdēls Anglijā pie meitas. Man ir vēl viena meita, bet tai bērnu nav. Vīrs, divi bērni, divi mazbērni un divi kaķi – tas viss ir mans.”

Jautāta, kā meitām Anglijā klājas pēc breksita, Ausmas kundze atbild, ka pagaidām viss kārtībā: „Uzturēšanās atļaujas nokārtotas, vienai meitai bērns ir no angļa. Kā būs tālāk, grūti pateikt. Meita Elīna strādā pagaidu darbus, bet Agnese – visu mūžu ēdināšanā. Aizbrauca labas dzīves meklējumos, kā jau daudzi. Atpakaļ negrasās. Mazdēliņam četri gadiņi, un tētis uz Latviju vēl nav laidis. Vienu reizi biju cīemos, tagad atkal plānojam braukt. Ir jau arī valodas barjera. Man somā līdzi mācību grāmatiņa. Lielais mazdēls anglišķi prot labi, viņš vienmēr smejas: „Oma, kā tu sarunāties ar manu brāli?” Tā jau ir – kā sarunāšos? Nopirku grāmatiņu *Angļu valoda pēdējā brīdī*. Kaut ko mēģinu darīt. Pūšam domas ļoti mainās. Pagaidām, kamēr māsas vidusskolā, saka, ka mājās esot labi.” Pašai darbā klājoties labi: „Padurnieki ir ļoti labi pacienti. 20 gados esmu pieradusi pie viņiem un viņi pie manis. Vairumam ģimenes ārste ir doktere Lagzdīna, viņa brauc divas reizes mēnesī, bet ikdienā te esmu es. Ir jau darbā arī grūtāki brīži, bet cik tu krenķiesies? Dari un dzīvo tā, lai kāds labums arī citiem!”

„Pagaidām šī lieta neapņik. Dzīve, kā jau katram, ir ar saviem grūtumiem, tādēļ

Inguna Spuleniece

Roze – dārza karaliene cauri laikiem

„Es rozes vienmēr salīdzinu ar cilvēkiem – tās ir ilgmūžīgas, krāšņas, ar raksturu, karaliskas cauri gadsimtiem,” tā atzina Natālija Klestrova no Ventspils novada Zirām, Kuldīgas koprades telpā Metro interesentiem stāstot, cik viegli vai grūti ir audzēt rozes.

Viņa vairākkārt uzsvēra, ka dalās savā 12 gadus gūtajā rožaudzētājas pieredzē, bet katram tā var būt atšķirīga. „Patiesībā šīs puķes audzēt ir viegli. Kad sāku to darīt, katrs otrais Ventspils tirgū teica: „Rozes man neaug, izsalst, tās ir ērkšķainas.” Gadiem ejot, mīti tiek laužti, pateicoties arī informācijai internetā. Es jums pastāstīšu, kā vismaz manā skatījumā rozes audzēt vislabāk.”

Stāda izvēle

„Kur un no kā stādus pirkt – tas paliek tikai katra rožkopja ziņā. Var izvēlēties ziemā potētos vai acotos. Bet uzmanība jāpievērš sakņu šķirnei. Ja rozes pērkam mūsu klimata zonā – Polijā, Lietuvā, Latvijā, nav starpības. Jautājā, kāda šķirne ir saknei. Ir sena un izslavēta šķirne ‘Canina Laksa’. Bet uz šīs saknes potētās rozes ziemā neiztur vairāk par 20–23 grādiem. Tās var izsalst. Latvijā, cik zinu, strādā ar šķirnēm ‘Rosa multiflora’, ‘Inermis’ un ‘Rosa Smits’, kas ir vissalciētīgākā, jo to izmanto Krievijā.

Ja, pērkat šogada stādu, tūtiņā neredz baltas saknītes, vajag nevis uztraukties, bet nedaudz tās tur vēl paaudzēt. Citādi ir risks, ka, ņemot tūtiņu nost, smagā zeme mazās saknītes noplēsīs.

Ar ziedu vai bez? Šogada stādam – bez. Ja pērkat ar ziedu, apskatiet, vai pie saknītes ir vēl kāds dzinumiņš, jo zieds atņem saknēm spēku! Normāli ir tad, ja uzpotē rozi un paaudzē sakni, bet Latvijā tirgi ir agri, un pircēji visi grib pirkt ar ziedu, tādēļ audzētājam tas zieds jādabū. Ja gribat šķirmi, pērciet, bet mājās nogrieziet ziedu un netiniet stādu vaļā, paaudzējot sakni tūtiņā! Otrā, trešā gada stādus var pirkt ar ziedu.

Rudenī vai pavasarī? Vislabākais stādīšanas laiks ir rudenī, bet lielākā vēlme iet dārzā ir pavasarī. Jāpērķ pavasarī un jācer, ka nebūs tik karsti kā pirms pāris gadiem, kad maijā bija plus 30. Ja liels karstums, tad stādus ēno, lai neapdeg lapas.

Vietējās vai no citām valstīm? Protams, mūsējās. Var pirkt arī ārzemēs, es arī sūtu. Bet jāraugās, kādas ir saknes. Jāapskata rožu kvalitātes sertifikāti, piemēram, ADR, *Gold Standard*. Pēdējais ir ļoti nozīmīgs vācu sertifikāts, kas tiek piešķirts, trīs gadus bez pesticīdiem rozi pārbaudot uz kaitēkļiem, uz salciētību. No selekciošanās brīža Vācijā roze līdz mums nonāk aptuveni septiņos gados. Ir arī angļu un amerikāņu sertifikāti, bet tur zīdītes tiek pārbaudītas gadus divus.”

IEDALĪJUMS GRUPĀS

Floribundrozes ir vispopulārākās apstādījumos. Tās nav tik cēlas kā tējhibridu, bet krāšņas un enerģiskas. Vissmarzīgākās ir violetās.

Tējhibridu rozes visi pazīst kā grieztiem ziediem paredzētās. Selekcionāri panākuši, ka ziedi ir ļoti krāšņi, piepildīti. Lietus laikā pilnī, īpaši gaišie, protams, kļūst plankumaini, bet no laika apstākļiem nav pasargāts nekas. Ir tādas šķirnes, kam ziedlapas nobirst ātrāk, citām ziedi pat neatveras, un tos labāk nogriezt. Ventspilī pie pils ir ļoti gaumīgi iekārtota rožu dobe ar tējhibridiem.

Krūmrozes ir augstākas un zemākas. Aug ar balstu un arī bez tā. Pie balsta dažā šķirne izaug augstāka. Tikai reģistrēto krūmrožu šķirņu vien pasaulē ir ap 40 tūkstošiem.

Angļu rozes ir tās pašas krūmrozes, kas radītas, krustojot seno savvaļas rozi ar mūsdienu, iegūstot nostalgisko formu un aromātu. Dažkārt tām ir milzīgi peonijveida ziedi, kas bieži pūst un ātri birst. Bet skaisti.

Parka rozes ir ļoti ērkšķainas, ar lieliem krūmiem. Labas apstādījumos, dzīvžogos, pie lauku mājām, lielos dārzos. Uz zied agrāk. Piemēram, mūsu pašu Dzidras Riekstas selekcionētās šķirnes.

'Louise Odier'.

Stigotājrozes kādu laiku var audzēt podā, var stādīt pie stabiem, kam tās apvīsijs apkārt. Zied arī atkārtoti. Visiem zināms vecais ‘Flammentanz’, kas zied vismaz pusotru mēnesi vasarā, bet nedaudz arī rudenī. Stigotājrozes ir gan sīkziedu, gan lielziedu.

Klājeniskās rozes mēdz būt zemākas un augstākas. Labi aug, salciētīgas, ja tuvāk zemei, viegli kopjamas. Viegli iegūstams košums dārzam. Nav nokareno šķirņu, bet, ja klājeniskās iestāda podā, tās tiecas uz leju.

Miniaturrožu un poliantrožu grupu lieku kopā, jo abas pārsvarā ir ar sīkiem ziedīņiem. Mazas, mīļas, bieži audzējamas podiņos, uz balkoniem.

Augstcelma rozes prasa rūpīgu kopšanu. Ja dārzā vietas maz, to var meklēt arī debesis.”

Dēstīšana

„Viss atkarīgs no laika apstākļiem. Šogad to varēja darīt visu ziemu. Bet labāk jaunajām saknēm būs siltā zemē, kad arī ir vismaz plus desmit grādu. Stādīsim tad, kad arī pašiem gribēsies iet ārā! Ja stādām rudenī, ir īpaši liels saišķu stādus, jāapgriež saknes, nevis augšā.

Roze negrib skābu augsni. Baidos šogada stādiem apdedzināt mazās, baltās saknītes, tādēļ stādu kūdrā. Es izmantoju *Lafloras* kaigu kūdru KKS-R. Tas ir ļoti labs substrāts, kurā pirmajam gadam visa ir gana: māls, tiešās iedarbības mēslojums u.c. KKS-PP kūdrā stādu arī vasaras puķes, tās ļoti labi aug, arī reti mēslotas.

Divgadīgajiem rožu stādiem var bedri gatavot kā pīrāgu ar dziļi zemē iemaisītiem otra gada kūtsmēsliem, melnzemi un kūdru. Ar kūtsmēsliem gan jāuzmanās, un bedrei tad jābūt ļoti dziļai. Es parasti roku divu lāpstu dziļumā. Ja vieta ir smilšaina, labi iebērt keramzīta bumbiņas vai akmentiņus – tie labi drenē un tur mitrumu. Tie noder arī mālainā augsnē un podos. Vecākiem stādiem bedrē liekam drenāžu, trūdvielām bagātu augsni (kompostu), kūdru vai melnzemi. Pie katra stāda var likt klāt arī dolomīta miltus, kas nav dārgi.

Noteikti vajag apgriezt pavasarī stādītās rozes. Var arī ēnot, jo lapas var apdegt. Stādam kas netraucēs, bet stādītājs var nobīties, ja lapas kļūst baltas vai sārta.

Pirms stādīšanas pie potcelma pretējā pusē potzaram jāpārgriež lentīte, citādi, stādam augot, to var nožņaugt. Tātad lentīti nevajag.

Nav jābaidās rozi iestādīt par dziļu – var pat līdz 10 cm virs potcelma. Stādījums sēdīsies, jūs ravēsiet, beigās jau tie 5 cm tik paliks. Dziļāka stādīšana bargā ziemā pasargā no izsalšanas.

Cik bieži stādīt? Tas atkarīgs no gaumes un vietas, ko varam atļauties. Selekcionētāji iesaka piecus stādus uz kvadrātmētru. Labi jau izskatās, bet jāreķinās, ja stādi būs ļoti blīvi, nebūs gaisa cauraidības, nāks slimības. Rozēm vajag gaisu, kas zāvē lapas, un ideālā variantā – saulīti vismaz astoņas stundas dienā. Visvērtīgākā ir rīta saule.”

'Green Ice'.

'Aphrodit'.

'Betty-Boop'.

'Chippendale'.

'Biedermeier'.

'Indigoletta'.

'Koko Loco'.

Mēslošana

„Pavasara mēslojums ir slāpekļis. Man ļoti patīk rozes mēslot ar *Substral* – tas labi iedarbojas caur lapām. Vēl gan mēslot ir par agru, jo ar ūdeņiem viss aizies nekurienī. To var darīt marta beigās, kad briest pumpuri. Tad arī jāuzber slāpekļa mēslojums. Kad dzinumus būs paaudzies kādus 4 cm, var bērt vēlreiz. Es otrreiz neberu – iztiek ar komplekso mēslojumu. Pārmēslošana nevar, īpaši tad, ja bedrē ir kūtsmēsli. Man patīk kompleksais mēslojums *Baltic Agro* – zili graudiņi, kas labi šķīst, arī cena ir adekvāta. Slāpekli saturošo komplekso mēslojumu var uzbērt aprīlī, vēlreiz – pirms pirmās ziedēšanas. Pa vidu man patīk rozes caur lapām mēslot ar *Rose Food Schultz*. Tā uz tām rodas kukaiņiem un slimībām negaršīga kārtiņa un barības vielas tiek uzņemtas ātrāk.

No vasaras otrās puses iztiekam bez slāpekļa. Tad vajadzīgs fosfors, kālijs u.c. Slāpekļis palīdz ražot zaļo masu, audzēt jaunus dzinumus – bez tā dzinumus bez zieda. Tie jāizgriež. Kālijs pastiprina auga izturību: ja tā trūkst, žūst lapas, malinas kļūst brūnas. Ja ir magnija deficīts, uz lapām parādās dzeltenbrūni plankumi. Ja trūkst dzelzs, lapas kļūst baltas.

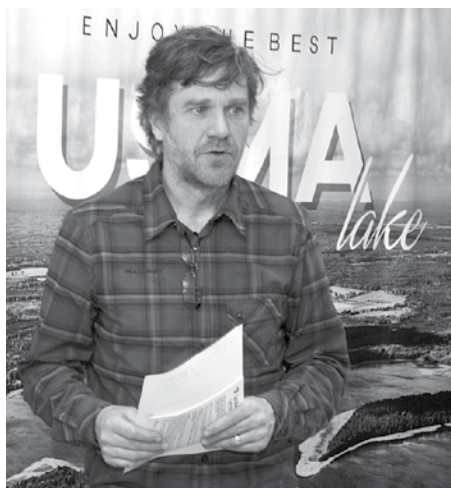
Ir uzmanīgi jālasa, kas rakstīts uz iepakojuma. Eksperimentēt var, bet tikai ar mēslojumu rozēm.”

'Flammentanz'.

Ko jaunu uzzināja par nēģiem

Nēģu populācijas pētīšana nav sauss zinātnisks darbs – Latvijai tā ir svarīga vajadzība gan dabas aizsardzībā, gan kultūras mantojuma saglabāšanā un vienlaikus ekonomikas attīstībā. Par to varēja pārliecināties institūta *Bior* seminārā, kurā tika prezentēti pārrobežu izpētes rezultāti par šo sugu.

„Un tagad atkal runāsim par zivs brālēnu – nēģa kungu,” teica makšķernieku raidījumu un semināra vadītājs Māris Olte.

„Kriminālieta un piedzīto zaudējumu summa maluzvejniekus biedē,” secinājis Kuldīgas zivju inspektors Jānis Sprugevics.

„Pirms simt gadiem es teiktu, ka nēģus zvejo un ēd daudzās valstīs, bet tagad tā vairs nav,” atzīst zivju eksperts, mūsu novadnieks Kaspars Abersons.

„Ar nēģiem nebūs tā kā dažkārt, kad pēc projekta viss beidzas, – šoreiz darbs turpināsies,” sola institūta *Bior* zivju resursu atražošanas nodaļas vadītāja Ruta Medne.

DARBS TURPINĀSIES

Pirms diviem gadiem *Bior* zivju resursu pētniecības departaments sāka projektu *Pārrobežu upes nēģu krājuma novērtējums un pārvaldība Lietuvā un Latvijā*. Tagad tas beidzies. Kā teica zivju resursu atražošanas nodaļas vadītāja Ruta Medne, darbs turpināsies: „Ar nēģiem nebūs, kā dažkārt gadās – projekts pabeigts, lepojami, un viss. Esam iesākuši sugas apsaimniekošanas stratēģiju, līdz marta beigām tā būs gatava, iesniegsim Zemkopības ministrijai, lai iekļautu valsts atražošanas programmā četriem gadiem.”

APSAIMNIEKOS KOPĀ

Projekts tapa kopā ar Lietuvu, tāpēc ka abām valstīm ir kopīgi nēģu krājumi. Upes nēģis ir suga, kas dzīvo gan sāļos ūdeņos, gan saldūdenī. Atšķirībā no laša, kas zina tikai vienu taciņu un pa to atgriežas dzimtajā upē, šis ūdens dzīvnieks vadās pēc ožas un var nārsta vietas mainīt pēc patikas. Latvijā un Lietuvā nēģi sastopami gan Baltijas jūrā, Rīgas jūras līcī un Kuršu jomā, gan upēs, kas šajās ūdenstilpēs ietek. Ja jau populācija kopīga, tādi jābūt arī apsaimniekošanai.

AR ĢENĒTIKA PALĪDZĪBU

Ne tikai vienas, bet arī dažādu sugu nēģi izskatās līdzīgi, taču uzvedība atšķiras. Mums ir upes un strauta nēģi – vieni pēc teorijas migrē uz jūru, otri paliek upē. Tā kā kāpuri ir gandrīz vienādi (šajā stadijā nēģis pavada mūža lielāko daļu), vajadzīgi ģenētiski pētījumi. Pasaulē ar to nodarbojas jau sen, Lietuvā bijušas nelielas iestrādes, bet Latvijā tas darīts pirmoreiz. Galvenais secinājums: starp nēģu populācijām Kurzemes, Klaipēdas un Telšu

Kas ir nēģis?

IEDZĪVOTĀJU
APTAUJA

	Lietuvā	Latvijā
Aizsargājama suga	32%	9%
Delikatese	14%	52%
Ūdens dzīvnieks, ko mēdz lietot uzturā	40%	26%
Negaršīgs	1%	10%
Simbols	5%	–
Nezinu	8%	3%

reģiona upēs nozīmīgu ģenētisku atšķirību nav. Nēģi no Nemūnas var brīvi migrēt uz nārstu Sakā, bet no Ventas nonākt Sventājā. Turklāt Ventā augšpus rumbas mīt ilgstoši izolēti, unikāli strauta nēģi, kas atšķiras no tiem, kuri apdzīvo lejteci.

IELAIDA MAZAJĀS UPĪTĒS

Vadošā pētniece Santa Purviņa stāstīja, ka daudz strādāts praktiski. Ar jaunām molekulārās pētniecības metodēm noteikta krājumu ģenētiskā piederība un novērtēti kāpuri. Piecas upītes Kurzēmē (Alokste, Ālande, Ēda jeb Šķēde, Alekšupīte un Kurmāle) papildinātas ar 4,3 miljoniem kāpuru, vēlāk novērtēta to izlaišanas efektivitāte. Pār šķēršļiem pārceļts 2000 vaislinieku, un tādējādi Sakas (Alojas, Skaldas, Dubeņas, Tebras) un Rojas upes baseins papildināts ar vairāk nekā 3000 nobriedušu nēģu. Papildinātie krājumi iezīmēti, lai efektivitāti novērtētu precīzāk.

NAV STRIKTAS AIZSARDZĪBAS

„Izplatība mazinājusies,” atzina zivju eksperts Kaspars Abersons. „Ja man par to būtu bijis jārunā pirms simt gadiem, es teiktu, ka nēģi ir no Norvēģijas dienvidiem līdz Vidusjūrai, tos zvejo un ēd arī Nīderlandē, Beļģijā un citur. Tagad tā vairs nav. Bet mūsu pusē viss vēl ir kārtībā.”

Pēc eksperta teiktā, Vakareiropā nēģis tiek ļoti sargāts, bet mums nav striktas aizsardzības programmas. Par nozveju pašreiz var spriest pēc zvejnieku aizpildītajiem žurnāliem. Taču tie neļauj uzskaitīt, cik liela migrējošo nēģu daļa no mudiem izvairījās un ceļu uz nārsta vietu turpināja. Nozveja svarīga, lai novērtētu migrējošās populācijas lielumu. Paredzēts, ka turpmāk nozvejoto nēģu īpatsvaram gan Latvijā, gan Lietuvā nevajadzētu pārsniegt 40% no upē ienākušo skaita.

JĀPĒTA ARĪ UPE

Statistika rāda, ka ievērojams

Nēģu ēšanas paradumi ģimenē

	Lietuvā	Latvijā
Kāds ēd	7%	35%
Vecāki/vecvecāki ēd	20%	39%
Neviens neēd	45%	15%
Vecāki/vecvecāki neēd	24%	5%
Nav viedokļa	4%	6%

nozvejas kritums Kurzēmē bijis divreiz: 2000. gadā (no 56,2 līdz 44,5 t) un 2008. gadā (36 t). Laiks sakrīt ar mazo hidroelektrostaciju būvniecību – lielākā daļa uzcelta no 1998. līdz 2002. gadam. Nēģis dzīvo aptuveni septiņus gadus, un tieši tikpat ilgs laiks nozvejas samazināšanās sākumu atdala no šī procesa ātruma pieauguma. Nelabvēlīgi ietekmē arī meliorācija, kuras dēļ kopā ar grūti no ūdenstecēm tiek izrakti nēģu kāpuri. Tāpat bēdīgas sekas izraisa upju nosprostošana, kas kavē migrāciju uz nārsta vietām, kā arī slikts ūdens un liela bebru rosība.

Lai populāciju uzlabotu, upēs jāatjauno piemēroti apstākļi. Bet tas ir liels darbs un jādara tur, kur nēģim patīk, tāpēc vienlaikus ar sugas ieradumu pētījumiem jāanalizē upe kā dzīvotne.

UZ RUMBU VAIRS NEIET

Pastiprināta cīņa ar maluzvejniekiem gan esot sekmīga. Ventā nēģi tiek nozvejoti būtiski mazāk, taču šai sugai tā joprojām

ir Kurzemes nozīmīgākā upe. Labā ziņa: Ventas rumbā *malīku* tikpat kā vairs nav – nav atrasts neviens nelikumīgs zvejas rīks. Tā apgalvoja Liepājas reģionālās vides pārvaldes vecākais inspektors Jānis Sprugevics. Panākumu atlēga ir policijas, pašvaldības un sabiedrības iesaiste, kā arī ierosinātās krimināllietas un bargāks sods, jo administratīvie maluzvejniekus daudz nebiedē.

Nodarot būtisku kaitējumu, sods ir piecas mēnešalgas – kopā 2150 eiro. Jāmaksā arī zaudējumi, kas tiek aprēķināti vai nu trīskāršā, vai pieckāršā apjomā. Pirmajā gadījumā tie ir 24 eiro par nēģi un krimināllietu var ierosināt par 90 nelikumīgi nozvejotiem, otrajā attiecīgi 40 eiro un 54 nēģi. Kopējā maluzvejniecībai piespriedtā summa ir 108 299 eiro – ja šodien tā vēl netiks samaksāta, tas tik un tā būs ieguldījums nākotnē.

KAIMIŅVALSTĪ ĒD MAZĀK

„Mēs, latvieši, esam tāda divaina tauta: ēdam dilles un nēģus,” teica SIA *EDO Consult* speciāliste Ieva Leimane. „Mums nēģim ir lielāka sociālekonomiskā un kultūras mantojuma nozīme.”

Latvijas un Lietuvas iedzīvotāju aptaujā atklājies, ka uzskati par nēģi ir atšķirīgi. Mūsu valstī tos nogaršojuši gandrīz 90% cilvēku un 47% lieto uzturā, kaimiņvalstī attiecīgi 49% un 4%. Vairāk lietuviešu šos ūdens dzīvniekus uzskata par aizsargājamo sugu, ko cilvēki mēdz ēst. Savukārt latviešiem tā šķiet delikatese. Lai arī Lietuvā zvejas kvotas ir lielas, tās netiek izmantotas pilnībā un patērētāji ir mazāks nekā pie mums. Tirgus ietilpība Kurzēmē ir 50–300 tonnu nēģu gadā. Lietuvā tā netika analizēta, jo tur tos ēd pārāk maz.

PASAULĒ

Kas tā par vietu?

168. kāрта

Pilsēta pie jūras. 2019.gadā tur dzīvoja 20 991 iedzīvotājs. Tā tika dibināta 1869. gadā ar Krievijas imperatora Aleksandra II dekrētu, tā atrodas dziļūdens ostas tuvumā. Galvenā saimnieciskā darbība koncentrēta divās lielās papīra un koksnes celulozes rūpnīcās un vienīgajā hroma raktuvē šajā kontinentā.

Atbildi gaidām līdz **12. marta 11.00**, to sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

Konkursu atbalsta
veikals *Cikāde*.

167. kārtas atbilde: Mčina, Malta.

Pareizi atbildējuši: Vilnis Bēniņš, Daina Brūkle, Mārtiņš Stebulis, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Daina Gerente, Ausma Kreidere, Ingars Neimanis.

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papētīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā.

10. jautājums

Kurā gadā tika atklāta *Swedbank* Kuldīgas filiāles jaunuzceltā ēka?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz **12. marta 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv. Ik ceturksni būs balviņa no Kuldīgas novada muzeja.

9. jautājuma atbilde: 1987. gads.

Pareizi atbildējuši: Ojārs Silkalns, Daina Brūkle, Gunta Grundmane, Ingars Neimanis.

DABA

Vai pazīsti šo dzīvnieku?

10. kāрта

Pasaulē tam ir apmēram 4000 sugu, lielākā daļa dzīvo tropos. Eiropā dzīvo 130, bet ik pa laikam tiek atklātas jaunas. Četras sugas dzīvo Latvijā. Tā ir viena no senākajām un primitīvākajām kukaiņu grupām. Termīti ir šo kukaiņu tiešie pēcteči. Tiem ir plats, saplacināts ķermenis ar relatīvi mazu galvu. Tas nedēļu var dzīvot bez galvas. Tam ir divi spārnu pāri. Tas var aizturēt elpu uz 40 minūtēm un var skriet ar lielu ātrumu. Tas ir visēdājs, bez barības tas var izdzīvot trīs mēnešus un bez ūdens vienu mēnesi. To faktiski nav iespējams notvert. Kas tas par kukaini?

Atbildes līdz **12. marta 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

9. kārtas atbilde: gūpija.

Pareizi atbildējuši: Ojārs Silkalns, Daina Brūkle, Mārtiņš Stebulis, Gunta Grundmane, Indra Grandava, Velta Višņevska, Daina Gerente, Ausma Kreidere.

Konkursu
atbalsta
veikals
Pindzele.

MEKLĒ UN SŪTI ATBILDI!

Atrodī teikumu šodienas *Kurzemniekā* un pareizo atbildi (lappusi un raksta nosaukumu) sūti līdz **12. marta 11.00** e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Veiklākajam un acīgākajam balvā – *MicRec* mūzikas ierakstu disks.

Teikums: „Gadās, ka, pārkrāmējot istabu, sāku lasīt un visu pārējo atstāju otrajā plānā.”

3. marta atbilde: teikums *Labprātāk taisu saldumus: kūkas un kēksiņus* atradās 14. lappuses rakstā *Pavērās pavisam cita pasaule*.

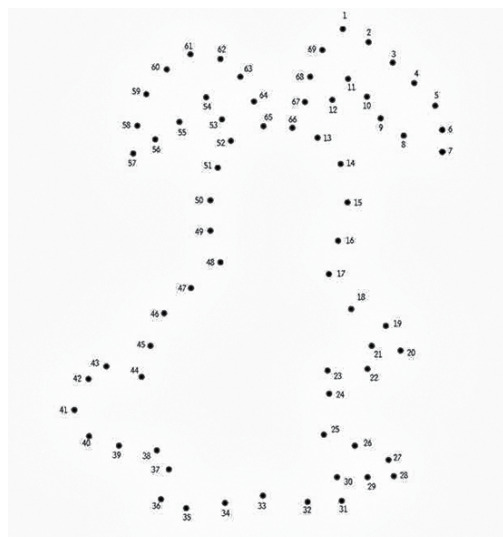
Pareizi atbildējuši: Daina Brūkle, Indra Grandava, Rasma Stepe, Antra Reimane, Irina Žilinska, Maija Viļuma, Ingars Neimanis.

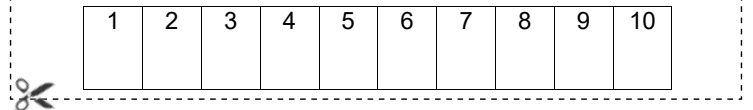
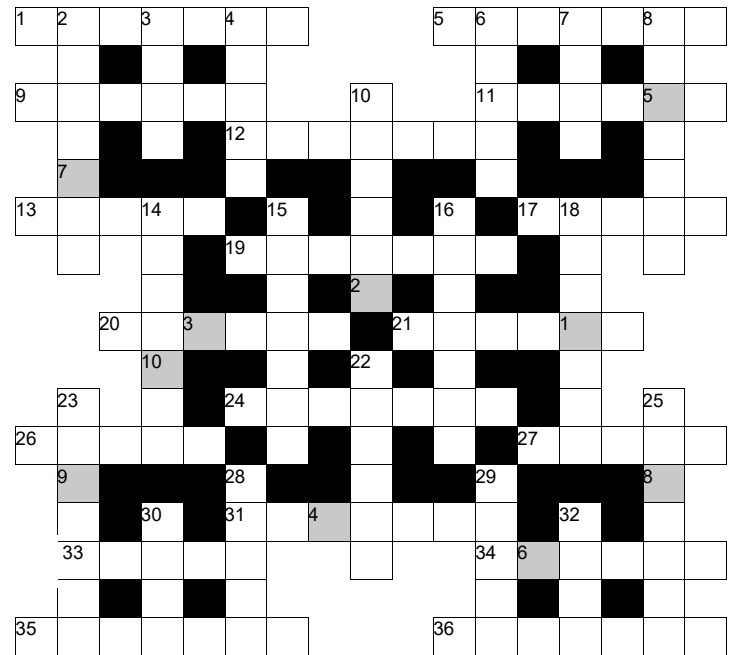
Šoreiz balviņu saņem **Irina Žilinska**. Gaidām redakcijā.

BRĪVBRĪDĪM

Savieno kopā ciparus!

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Risinājumu gaidām līdz **12. martam**.

Horizontāli. 1.Latviešu rakstniece (1922–2013). 5.Amatpersona Senajā Romā. 9.Laika mērvienība. 11.Amerikāņu mākslinieks un ideologs (1912–1956). 12.Visdziļākā upes ielejas, gravas, sengravas ass līnija. 13.Auss iekaisums. 17.Sengrieķu tautas sapulce. 19.Ciets, biezs papīrs ar gludu virsmu. 20.Amerikāņu aktrise (1949). 21.Receklis, pagatavots no teļa kājām, zivīm vai želatīna, lieto gaļas un saldo ēdienu garnēšanai. 24.Latviešu politiķis, trešais Latvijas Valsts prezidents (1881–1944). 26.Skaņu kopums, ko veido cilvēka elpošanas orgāni. 27.Krokots sieviešu virstērps no vieglas drānas, bez piedurknēm, ko valkāja virs tunikas Senajā Grieķijā un Senajā Romā. 31.Mandelu (arī aprikožu kauliņu) liķieris. 33.Darba rīks – spalā iestiprināts smails metāla stienis. 34.Trīs likteņa dievietes skandināvu mitoloģijā, kas vērpa likteņa pavedienu. 35.Pārrunas, domu apmaiņa par kādu jautājumu sanāksmē. 36.Akūta infekcijas slimība.

Vertikāli. 2.Zemes auglības un mīlestības dieviete sīriešiem, feniķiešiem un citām semītu tautām. 3.Pieklājības forma, uzrunājot vīrieti zemēs, kur runā spāņu valodā. 4.Plakans, parasti gluds, taisnstūrveida dažādu materiālu veidojums, ko izmanto par izejmateriālu. 6.Stiki rienvots, blīvs vilnas, kokvilnas vai zīda audums. 7.Latviešu rakstnieks, prozaiķis (1938). 8.Dzēriens, ko gatavo no sīki sasmalcinātiem augļiem, cukura un ūdens. 10.Piecrindu pants. 14.Mirušo pazemes valstība, elle sengrieķu mitoloģijā. 15.PSRS un Krievijas šahists, divpadsmitais pasaules čempions šahā (1951). 16.Sīks kukainis 18.Izkapts (arī slota) ar garu kātu. 22.Mūks, kas klosterī ir atbildīgs par saimniecību. 23.Kuģa virtuve. 25.Ļoti nabadzīgs, parasti skrandainā apģērbā tērpies cilvēks. 28.Sens tilpuma mērs Krievijā (aptuveni 0,11 litru). 29.Budistu priesteris un mūks (Japānā, Ķīnā). 30.Naudas pamatvienība Bulgārijā. 32.Bārtas kreisā krasta pieteka Lietuvā.

Pareizā atbilde: **KALENDĀRS**.

Atbildes

Horizontāli 1. Koma. 7. Kūla. 9. Ipīki. 10. Epika. 11. Alģe. 13. Liegums. 15. lfs. 17. Ducis. 21. Svīre. 23. Jaguārs. 24. Taro. 25. Efas. 26. Naska. 27. Ādams. 28. Meti. 31. Alba. 33. Eremīts. 34. Retas. 35. Gauri. 38. Vira. 40. Stāstīt. 43. Goti. 45. Ciete. 46. Vakar. 47. Sēre. 48. Utis. **Vertikāli** 1. Kija. 2. Aile. 3. Viela. 4. Vide. 5. Peru. 6. Liesa. 7. Kali. 8. Akts. 12. Ļauna. 14. Graut. 16. Forma. 18. Ironija. 19. Balkerī. 20. Kredīts. 22. Viesāta. 29. Eseri. 30. Amors. 32. Barot. 36. Usnes. 37. Stuks. 38. Vats. 39. Auce. 41. Ātes. 42. Tuva. 43. Guru. 44. Ikss.

Pareizi atbildējuši: Eduards Silkalns, Ojārs Silkalns, Gunta Vāciete, Bruno Mekšs, Velta Višņevska, Vilnis Bēniņš, Gunta Grundmane, Daina Gerente.

Atminējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstuļu kastītē!

Marta un aprīļa uzvarētājam dāvāna gādāta sadarbībā ar salonveikalu *Akcentis*.

JOKI

Vecmāmiņai skapī joprojām stāv jauns videomagnetofons *Sony*, ko viņa man solījās uzdāvināt, kad es apprecēšos.

Pīļu mednieks pēc netrāpīšanas parasti pārdzīvo. Lāču medniekam pēc netrāpīšanas pārdzīvot nav laika.

OTRDIENAS VIESIS

Izaicinājums: 25 dienās 9000 kilometru

Kuldīdznieku ARVI SPRUDI vieni pazīst kā sporta skolotāju Kuldīgas 2.vidusskolā, citiem viņš māca tautiskās dejas, bet vēl daļa zina, ka viņa aizraušanās ir riteņbraukšana. Arvis gatavojas lielam pārbaudījumam – velobraucienam Red Bull Trans-Siberian Extreme, kas sāksies 23. jūnijā Maskavā. Arvis ir pirmais no Baltijas, kurš kvalificējies pasaulē visekstrēmākajām šosejas riteņbraukšanas daudzdienu sacensībām.

Pastāsti, kā gatavojies!

Tehniskās lietas, arī fiziskā sagatavošanās ir pusceļā. Plānots bija martā rīkot divu nedēļu treniņu nometni, bet līdz ar koronavīrusa izplatīšanos Eiropā savus plānus atcēlu. Jāvēro, kāda būs situācija turpmāk.

Gribējās zināt, vai ekstrēmam braucienam esmu gatavs psiholoģiski un kā uz to reaģē organisms. Bieži ir tā: ja vienreiz

esi ko izmēģinājis, pēc tam esi vairāk gatavs un spēj vieglāk tikt ar grūtībām galā. Bija vēlme pārbaudīt, cik stundu spēju sēdēt uz riteņa un cik stundas vajadzīgas, lai atjaunotos.

Brauciens sāksies 23.jūnijā Maskavā, un 25 dienās septiņās laikā un četrās klimata joslās jānobrauc vairāk nekā 9000 kilometru. Sacensības būs 15 etapos, katram noteikts garums (īsākais

313 km, garākais – 1363 km – red.), arī laiks, kurā tas jānobrauc. Finišs 17. jūlijā Vladivostokā.

Vai kāds palīdz sagatavoties?

Jā. Viens no atbalstītājiem, kas strādā Krievijā, stāstīja, ka tur laika apstākļi ir atbilstoši gada laikam un stipri līdzīgi Latvijai. Ja te visus četrus gadalaikus braucu laukā, domāju, ka tur pārsteigumi man neradīsies.

Vēl viena Arvja sirdij tikama nodarbe ir tautiskās dejas. Te kā vadītājs kopā ar Bandavu.

„Manuprāt, galvenā tur būs psiholoģiskā izturība, ne fiziskā,” saka Kuldīgas riteņbraucējs Arvis Sprude, viens no 15 pasaules sportistiem, kurš izraudzīts Transsibīrijas daudzdienu velobraucienam.

Sacensībās gadās arī pa traumai.

Bet braucu arī pie draugiem, kuri dzīvo Sicīlijā. Viņi mani atbalsta, organizē visu, lai pie viņiem varētu aizbraukt. To vietu izvēlos arī tādēļ, ka ir riteņbraukšanai laba vide un labas emocijas.

Vislielākie atbalstītāji ir draugi un ģimene. To es redzēju sociālajā projektā, kur ikviens varēja mani atbalstīt. Pretī piedāvāju vārdus uz veloformas, un to izstrādā viena Latvijas firma. Ir arī individuālie atbalstītāji, piemēram, Jānis Lauva no Skrundas palīdz ar dalības maksu. Vairāki palīdz ar tehniskām lietām.

Kas bija jāpaveic, lai iekļūtu dalībnieku vidū?

Par šo braucienu biju dzirdējis jau krievu agrāk, bet tad domāju, ka tas nav domāts man. Pagājušā gada janvārī bija izsludināta pieteikšanās. Pieteicos. Sākās gaidīšanas laiks, beigās jau bija piemirsies, kad martā saņēmu ziņu, ka no 3000 dalībniekiem esmu iekļūvis pirmajā tūkstoši. Pēc tam jau biju starp 300 atlasītajiem. Vēl vēlāk jūnijā saņēmu ziņu, ka esmu iekļauts fināla divdesmitniekā, bet no tiem braucienam izvēlas 15. Biju rezervists – tobrīd organizatori neredzēja iespēju izvēlēties mani, jo neesmu šāda profila braucējs. Pasaulē ir

daudz ultrasacensību un daudz sportistu, kuri trenējas tikai šādiem braucieniem. Tad kopā ar treneri Tomu Flaksi uztaisījām simulāciju un parādījām arī fiziskos datus. Par tiem treneris izveidoja analīzi. Beigās secinājām, ka es viņiem šķitu interesants kā personība. Šobrīd esam akceptēti desmit braucēji. Iespējams, pārējie vēl nav iemaksājuši pirmo daļu no dalības maksas.

„Vārdi „tu neesi, nevari” mudinājuši pierādīt pretējo.”

Cik liela tā ir?

Summa ir liela – 20 tūkstoši eiro. Sāku garu ceļu: rakstīju visiem, meklēju atbalstītājus. Lēnām viss iet uz priekšu.

Ko vēlies sacensībās sasniegt?

Man galvenais mērķis ir nobraukt līdz galam. Nekad nemēģinātu, ja zinātu, ka to nevaru. Lai arī būs grūti, centīšos no visa spēka. Kad pateicu, ka piedalīšos šādā braucienā, tuvākie cilvēki pirmajā mirklī domāja, ka tas nav normāli un vai man tas vāja-

Sacensību brīdī.

Pēc sacensībām.

dzīgs. Bet, zinot manas rakstura īpašības, saprata, ka nav jēgas atrunāt. Vērtīgāk ir manu izvēli atbalstīt.

Kā sevi motivē grūtajos brīžos?

Kad vēl mācījos, sporta skolotājam sacīju, ka arī es vēlos kļūt par sporta skolotāju. Viņa atbildēja, ka par tādu nekad nekļūšu. Centos pierādīt, ka varu, un to arī izdarīju – strādāju jau desmit gadus. Līdzīgi notika ar deļām: kāds bija sacījis, ka nebūšu tas talantīgākais deļotājs. Vārdi *neesi, nevari* mani mudinājuši pierādīt pretējo. Savus mērķus vienmēr sasniedu. Nav jau lietas, ko nevar izdarīt, galvenais – cik ļoti to vēlies, cik gatavs esi to darīt.

Kad nolēmu kļūt par sporta skolotāju, vakaros vienatnē gāju un skrēju, lai nokārtotu normalitātes.

Kad dejoj, strādāju individuāli, pirmajā mirklī domāju, ka tas nav normāli un vai man tas vāja-

mans mīnuss ir vieglatlētika, jo mācību laikā sporta skolu neapmeklēju. Vēlāk gāju uz papildnodarbināšanu, lai skolā būtu vieglāk mācīt bērniem. Vienu brīdī koncentrējos uz futbolu, spēlēju arī universitātes komandā. 18 gados aizbraucu uz Angliju, deviņus mēnešus tur trenējos. Beigās sapratu: futbols nav domāts man. Atgriezies.

Par velobraucieni – būšu pirmais, kas to darīs. Ja būtu otrais, diezin vai būtu tāda motivācija.

Par velobraucieni – būšu pirmais, kas to darīs. Ja būtu otrais, diezin vai būtu tāda motivācija. Motivē arī tas, ka apkārtnē atbalsta, uzmundrina. Viņus nedrīkstu pievilt!

Riteņbraukšanas sacensībās tu aktīvi piedalies pēdējos gados. Kāds bija sākums šai izvēlei?

Sāku pavisam vienkārši – sievastēvis sarūpēja pirmo kalnu divriteni. Braukāju pa SEB maratoniem. Pirmajās sacensībās

„Būšu pirmais, kas to darīs. Ja būtu otrais, diezin vai būtu tāda motivācija.”

braucu vēl ar futbola apaviem. Sapratu, ka riteņbraukšana man patīk. Katru gadu izvirzīju mērķi, piemēram, ar labāku rezultātu nobraukt vairākas sacensības.

Tā darbojos līdz brīdim, kad sapratu, ka man vajadzīgs treneris. Tad ir vieglāk. Pirmais treneris bija Oļegs Meļehs, tad Tomis Flaksis. Katru gadu rezultāti gāja uz augšu. Kā amatieris esmu sasniegjis to, ko gribējās. Cits jautājums: vai gribu turpināt ieguldīt tikpat daudz laika, lai atstātos tur, kur esmu. Vairāk vai mazāk viss atkarojas. Tāpēc šis brauciens ir labs izaicinājums. Skatīšos, kas būs tālāk. Varbūt standarta šosejas riteņbraukšana mani vairs neuzrunās un gribēšies ko citu. Varbūt griešu ar riteņi braukt tikai priekam, nevis smagi strādāt. Tam jāvelta daudz laika, un parasti treniņš ir pēc darba, bet tā daudz laika nozogu ģimenei.

Kuri ir nozīmīgākie panākumi?

Aizpērn Latvijas amatieru čempionātā grupas braucienā individuālajā braucienā kļuvu par Latvijas amatieru čempionu. Mans lielākais sasniegums bija aizbraukt uz sacensībām kopā ar valsts izlasi. Pagājušajā gadā

startēju četru dienu sacensībās Polijā. Nāca atklāsme, ka amatieru riteņbraukšana no profesionālās atšķiras. Un profesionālā man patīk.

Kādas ir galvenās atšķirības?

Visa sadzīve: tevī aprūpē, tikai jābrauc. Arī sacensību process ir citādāks. Bet, no otras puses, būt profesionālim nav viegli – visu laiku jābūt formā. Mēs jau redzam tikai to skaisto pusī – braukšanu ar riteņi.

Tu arī vadi tautisko deju kolektīvus.

Dejošana manā dzīvē bijusi no bērnības. Vadu trīs kolektīvus: Kuldīgas kultūras centrā – *Bandavu*, tehnikumā – *Kastani*, Kurmāles pagastā – *Rīvu*. Katram savas īpašības, bet gatavošanās ir līdzīga. Tieši tāpat kā sportā, arī dejas katru gadu no jauna jāšak strādāt ar pamatlītiem, jo bez tām nebūs rezultāta. Vidējās paaudzes kolektīvi gatavojas aprīļa sākumā, bet tehnikuma jaunieši – savai skatei. *Bandava* uzaicināta skolēnu Dziesmu un deju svētkos kopā ar bērnu kolektīvu *Stariņš*, mācāmieš kopdejas.

Vēl esi skolotājs. Vai šodien bērņus sports aizrauj?

Desmit gadu laikā, kopš strādāju par sporta skolotāju, esmu redzējis visdažādākas pārmaiņas. Kā pedagogam trešo reizi bija jāpārskatīja process, kā ar skolēniem strādāt. To, ko darīju pirmajā gadā, šodien nevar īstenot, jo tas neatbilst kompetenču pieejai. Mainījies arī skolēnu uzdevums, un ir jāpielāgojas situācijām. Jaunieši uztraucas par normalitāti, bet tādu nav jau sešus gadus. Jāmeklē alternatī-

vas, kā viņiem par sportu radīt prieku. Manuprāt, ir labi, ka noteikts tas, ka skolās vairs neaudzinām profesionālus. Mums jārada prieks sportot, jādod ziņāšanas, kā to darīt, lai, izejot no sporta zāles, viņi prastu pamatlietas. Ja redzam, ka kāds bērns ir talantīgs, iesakām apmeklēt sporta skolu.

Vai esi stingrs?

Draugs skolā nevar būt, jo tad savā ziņā zūd skolotāja ietekme. Neesmu stingrs, bet man ir savi noteikumi, kas jāievēro. Uz sporta stundām jānāk, un šajā priekšmetā nesekmīgs neviens nebūs.

„Zinot manas rakstura īpašības, tuvinieki saprata, ka nav jēgas atrunāt. Vērtīgāk ir manu izvēli atbalstīt.”

Man patīk bērņiem mācīt, rādīt, redzēt viņu izaugsmi un sasniegumus. Vairāki audzēkņi kļuvuši par labiem sportistiem: volejbolisti Kristaps Šmits un Jānis Jansons, riteņbraucējs Kristaps Pelčers un vēl citi.

Inta Jansone
Arvja Sprudes arhīva foto

KONKURSS

Satikt Sandru Kalnieti Likteņdārzā un Briselē

Laikraksts *Kurzemnieks* aicina piedalīties konkursā *Satiec Sandru Kalnieti!* un laimēt iespēju viesoties Eiropas Parlamentā (EP) Beļģijas pilsētā Briselē.

Visi konkursa dalībnieki tiks aicināti uz tikšanos ar politiķi, ikviens saņems pateicības balvas no EP, bet divi laikraksta lasītāji un pareizo atbilžu autori izlozē laimēs ceļojumu uz Briseli.

Deputāte S.Kalniete (*Jaunā Vienotība/Eiropas Tautas partijas grupa*) EP strādā ārlietu komitejā, starptautiskās tirdzniecības komitejā, kā arī drošības un aizsardzības apakškomitejā. Deputāte darbojas Austrumu partnerībā, lai sekmētu demokrātiskos procesus tādās valstīs kā Ukraina, Moldova, Gruzija un citas.

SANDRA KALNIETE

- Politiķe, Eiropas Parlamenta deputāte kopš 2009. gada, pieredzējusi diplomāte, bijusi Latvijas Republikas ārlietu ministre, Eiropas Savienības komisāre, viena no Atmosdas laika līderēm, rakstniece.

- Piedalījies Likteņdārza dibināšanā, pašlaik ir Kokneses fonda padomes priekšsēde.

- 2019. gada rudenī atkārtoti ievēlēta par EP lielākās frakcijas - Eiropas Tautas partijas grupas - viceprezidenti.

Konkursa noteikumi:

Konkursā var piedalīties ikviens, aizpildot anketu, kas publicēta laikrakstā *Kurzemnieks*, un ieskenētu atsūtīt to e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv vai iemetot redakcijas durvju pastkastītē, vai sūtīt pa pastu: konkursam *Satiec Sandru Kalnieti!*, *Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV -3301. **Atbildes jāiesūta līdz 1. aprīlim!** Izlozē par braucienu uz Briseli piedalīsies visi, kuri būs iesūtījuši pareizas atbildes. Konkursa noslēgums un tikšanās ar S.Kalnieti notiks Likteņdārzā. Datums, kurā tiks organizēta dalībnieku ekskursija uz Likteņdārzu, tiks izziņots atsevišķi.

Konkursa jautājumi:

1. Sandra Kalniete ir daudz darījusi, lai Eiropas Savienības politiskajā un akadēmiskajā vidē radītu sapratni, ka 20. gadsimtā Eiropā noziegumus pret cilvēci pastrādājis nevis viens, bet divi totalitāri režīmi: nacisms un komunisms. Par ieguldījumu komunisma noziedzīgās būtības atmaskošanā Komunisma upuru piemiņas fonds 2018. gadā Sandrai Kalnietei piešķīra īpašu apbalvojumu. Kāds ir tā nosaukums?
 Trumena - Reigana Brīvības medaļa
 Saharova balva
 Eiropas Pilsoņa balva

2. Sandra Kalniete ir autore vairākām grāmatām, kurās aprakstīts kā viņas ģimenes liktenis izsūtījumā Sibīrijā, tā Latvijas Tautas fronte no tās tapšanas līdz valsts neatkarības atjaunošanai 1990. gada 4. maijā un Latvijas Republikas ārlietu dienesta atjaunošanas vēsture. Kura Sandras Kalnietes grāmata kļuvusi par visvairāk tulkoto latviešu mūsdienu literatūras darbu, kas iznācis jau 14 valodās?
 Cinītis
 Ar balles korpēm Sibīrijas sniegos
 Es lauzu, tu lauzi, mēs lauzām. Viņi lūza

3. Kopš 2005. gada Daugavas krastos top Likteņdārzs - īpaša vieta tautas gara spēka un izturības godināšanai. Dārzs veltīts visu to latviešu piemiņai, kuri 20. gadsimtā gājuši bojā vai cietuši svešu varu dēļ. Kurā novadā Likteņdārzs atrodas?
 Jēkabpils
 Pļaviņu
 Kokneses

4. Sandras Kalnietes profesionālā politiķes karjera aizsākās Latvijas Tautas frontē. 90. gados sekoja darbs diplomātiskajā dienestā. Politikā viņa atgriezās kā ārlietu ministre Latvijas valdībā, turpināja kā deputāte Saeimā un Eiropas Parlamentā. Kurā augstskolā viņa ieguvusi izglītību?
 Latvijas Mākslas akadēmijā
 Rīgas Politehniskajā institūtā
 Latvijas Universitātē

5. Kokneses fonds izsludinājis īso stāstu konkursu *Likteņdārzs, kur satiekas pagātne, tagadne un nākotne*, jo ikviens stāsts par tikšanos ar Likteņdārzu ir dārgums, kas veido mūsu kopīgo atmiņu, ko vēlamies saglabāt nākamībai. Aicinām arī jūs dalīties savās domās. Ar ko jums asociējas Likteņdārzs?

Konkursa dalībnieks:
 Vārds, uzvārds _____
 Dzīvesvieta _____
 Tālrunis, e-pasts _____

PRIEKĀ AVOTI

„Lauki ir mana svētnīca”

„Kolēģes pagatavotā kafija, pavasara smarža, gatavs pomelo, lietus skaņa, kad tas atsitas pret palodzi, – tas viss sagādā prieku,” saka Kuldīgas aktīvās atpūtas centra tūrisma mārketinga speciāliste Ieva Gūtmane.

BRĪVDIENAS

„Bieži vien jāstrādā arī sestdienās un svētdienās, tāpēc novērtēju katru brīvdienu. Uztaisu termosā kafiju vai tēju un eju desmit kilometru pastaigā pa pļavu un mežu. Atgriežoties iekuru pirtiņu, taisu vakariņas. Tāda ir mana perfektā brīvdiena. Neieslēdzot ne datoru, ne telefonu.”

AUGU AUDZĒŠANA

„Gaidu pavasari, kad varēšu stādīt dillītes, kabacīšus, burkānus un redīsus. Nogalināt augu ir ļoti vienkārši, bet, ja cenšos, rūpējos un apleju to, ir tik patīkami, ka redzu rezultātu! Man patīk, ka varu apēst dārzeņi un zīnu, kur tas radies. Vislabāk garšo kabacis – to varu ēst rītā, pusdienā un vakarā. Audzēju arī garšaugus un puķes.”

ATVĒRTA DOMĀŠANA

„Es priecājos lasīt rakstus, kuros nenosoda rasi vai orientāciju. Esmu atvērta visam, nevienam nenosodu, nelieņu nekur, kur nevajadzētu. Priecājos par cilvēkiem, kuri dara to, kas patīk un padodas. Mani tiešām sadusmo tādi raksti, kuros kāds tiek aizskarts.”

KAĶI

„Tie man ir divi: Pipars un Cimdiņš. Kaķi ir vissmielīgākie dzīvnieki. Ja grūta darbdiena, tie spēj iepriecināt. Tie nomierina. Man patīk, ja kaķi ielien klēpī un murrā. Esmu īsts kaķu draugs.”

PIEKĻĀJĪBA

„It kā sīkums, bet iepriecina tas, ka cilvēks atver durvis vai palaiž pa priekšu. Vienmēr pasaku paldies. Es šādām lietām pievēršu uzmanību. Manuprāt, vispieklājīgākie ir vecāka gadagājuma cilvēki, kuri nesteidzas.”

KULDĪGAS VELOFESTIVĀLS

„Tā ir diena, kad strādāšu no sešiem rītā līdz pieciem nākamajā rītā. Tad esmu lielā stresā un nepaspēju ne apstāties, bet, kad viss beidzies, man patīk tā sajūta: aust saule, ir gandarījums, un beidzot laiks atpūtai. Domāju, ka katrs ir piedzīvojis to sajūtu.”

KLUSUMS UN MIERS

„Mani iepriecina tas, ka dzīvoju laukos, pļavas malā, desmit kilometru no Kuldīgas. Tur ir klusums un miers. No rīta ceļoties, dzirdu, kā kliez dzērves. Uz lieveņa varu dzert savu kafiju. Man patīk staigāt plikām kājām pa zāli. Pirms tam dzīvoju Kuldīgā, studēju Rīgā, bet tagad saprotu, ka lauki ir mana svētnīca.”

INTERESANTI

Ārlaulības bērni

Lēvenes katoļu universitātes pētnieki Beļģijā cenšas apgāzt mītu, ka ārlaulības bērni visbiežāk dzimst aristokrātiem. Lai arī bēdīgi slavenie monarhi Henrijs I un Čārlzs II uzskatāmi par tēviem kopumā 41 ārlaulības bērnam (viņiem dots uzvārds Ficrojs, lai atšķirtu tos kā karaļa pēctečus), tieši zemākās klases uzskatāmas par vieglprātīgām. Pētījumā atklāts, ka augstākā sabiedrības slāņa eiropietis ārlaulībā dzimst vienā no 200 gadījumiem (0,5%), savukārt zemākās klases eiropietis – vienā no 17 gadījumiem (zem 6%). Analizējot ilgtermiņa ģenealoģijas datus Beļģijā un Nīderlandē, atklājies arī tas, ka ārlaulības bērni visbiežāk dzimuši cieši apdzīvotās pilsētās.

SEN

Pabalstāms pasākums

Kuldīgā sevišķi ziemā un agrā pavasarī vienmēr sajūtams liels puķu trūkums. Šo trūkumu nodomājies novērst neilgi atpakaļ nodibinājies jauns uzņēmums, kura veikals atrodas uz tirgus laukuma. Patlaban vēl puķes pasūta no Rīgas, bet pavasarī nodomāts audzēt tepat Kuldīgā – Berga dārzā un Kiršmaņa plašā siltumnīcā. Veikalā dabūjami arī ļoti glīti kapu vainagi. Pateicoties A.Leinbergas uzņēmībai, mēs, kuldīdznieki, tuvākā nākotnē puķu ziņā nebūsim vairs tik nabadzīgi.

Kuldīgas Vēstnesis 1925. gada martā

3) bij. Seima māja ar apm. 6 pūrv. lielu zemes gabalu un
4) bij. Roeske mājas ar apm. 6 pūrv. lielu zemes gabalu.
Tuvaki noteikumi ieskatami pilsētas valdes kancelejā darba dienās un stundās.
Kuldīgā, 1925. g. 16. martā. Nē 389.
Kuldīgas pilsētas valde.

Sludinājums.
Kuldīgas pilsētas valde paziņo vispārībai, ka š. g. 20., 21. un 22. aprīlī Kuldīgas pilsētas „Kraujos” tiks noturēti zirgu un lopu tirgi.
Kuldīgā, 1925. g. 12. martā.
KULDĪGAS PILSĒTAS VALDE.

Rīgas apdrošināšanas biedrība
div. 1904. gada
apdrošināšana celtnēm, mājām, lauku, lauksaimniecības celtnēm, preču u. t. t. pret uguns un jaunu Kuldīgas un aprīnā agentu
A. Reinārdiņu, Kuldīgā, Pefera eelā 3.
Polītes teef pērcējiņās no šķērtībērtamentā un Valsts Zemes Bankā.

Pārdodama jaunsaimniecība.
Tuvākas ziņas ekspeidējā.

Dihwokli,
1-2 ištabas ar ērti veidnās ištās uzlīn jeb no 1. maija, maīša eednīs (2 gūmeti).
Šāpūnās veednājumu lūdfi nobūt „Microptiles” veednājā pre šķērtība lga jēm „Dihwokli”.

Mehbelets dihwoklis
fauināfā, teef veednās. Dfer teef jēm „Dihwokli” nobūt ištās maītes eērtīgā.

Brilles
atrafēs „Microptiles” veednājā. Dfer teef fūndinājuma fauafūfū, fa nemamās turmā.

Svētdien, 29. martā s. g. **Novitate**
Sieviete, kura nokāva.
SĀKUMS:
sestdien, plkst. 8 vakarā svētdien, plkst. 7 1/2 vakarā. **Direktoja.**

SPORTA KALENDĀRS

No 10. līdz 16. martam

- KULDĪGĀ**
- 10.III 10.00 hallē (Piltenes ielā 25) – novada skolēnu sacensības **FLORBOLĀ** (2006.–2008. g. dzim.).
 - 11.III 19.00 hallē (Piltenes ielā 25) – jaunatnes čempionāts **FLORBOLĀ** U16 grupai: *Kuldīgas NSS – Valmieras BJSS.*
 - 13.III 14.00 hallē (Piltenes ielā 25) – Latvijas jaunatnes čempionāts **VOLEJBOLĀ** U16 grupas zēniem.
 - 14.III 12.00, 15.III 12.00 sporta namā (Virkas ielā 13) – novada atklātais čempionāts **BASKETBOLĀ.**

KULDĪGAS VESELĪBAS CENTRĀ
Ventspils ielā 12

PIEEJAMAS KURZEMES ACU CENTRA OFTALMOLOGU KONSULTĀCIJAS
Kaspars Ozols
Mārtiņš Ābelītis

PIETEIKŠANĀS PA TĀLRUNI: **636 24665**

RALLY LIEPĀJA
29.-31.05.2020

SESTDIEN ātrumposmi **TALSOS** 30.MAIJĀ

BIĻETES PAR PUSCENU! TIKAI LĪDZ 20. MARTAM!

BIĻETES **5 MISS** KASĒS
www.bilesuservis.lv

Latvijas valsts atbalsts Rallija pilsēta Partneris Sponsors
Liepāja TALSU NOVADS NESTE RAMIRENT SC EUROVA

No aizkrāsnes izceļ ieroci

Padures muižā, ēdamistabā atjaunojot senu krāsni, atrasta, iespējams, pistole Baby Browning.

Muižas īpašnieks Jānis Lazdāns stāsta, ka podiņu krāsni atjauno meistars Māris Kupčs, kurš pamanījis, ka starp krāsni un sienu šaurā spraugā guļ aprūsējis ierocis un kārba ar patronām. Ziņots Valsts policijai, un tā ieroci izņēmusi.

Iepriekš muižas remontā līdžīgu atradumu nesot bijis. No 1922. gada tur atradusies divgadīga lauksaimniecības skola, 1944. gadā – vācu kara spēka hospitālis, bet no 1945. līdz 1995. gadam – Lejaskurzemes lauksaimniecības izmēģinājumu stacija.

J.Lazdāns stāsta, ka pēc muižas iegādes šī ir trešā no astoņām vēsturiskajām krāsnīm, kas tiek atjaunota. Izmaksas esot ap 8000 eiro katrai. „Ar

Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstu divas lielajā zālē atjaunotas iepriekš. Ēdamistabā šī ir slavenā krāsni ar ierīti, kurā pēdējiem Balfūriem patika turēt karstu kafijas kannu,” stāsta ēkas īpašnieks. „Interesanti, kā pistole tur nokļuvusi. Šādu šaujamo ieroci franču pretošanās kustībā lietoja amerikāņu armija. Domāju, ka šis Rietumu frontē izmantotais ierocis varētu būt te noslēpts pēc Otrā pasaules kara. Kas zina – varbūt te kādi diversanti bija iesūtīti.”

Interneta informācija liecina, ka tā, iespējams, ir pistole *Baby Browning*, kas radīta 1927. gadā Beļģijā. Tā ražota pēc ASV ieroču dizainera Džona Brauninga licences un ir pēcnācēja revolucionārajai 1905. gada kabatas pistolei. Sērījveidā tā sāka ražot 1931. gadā.

Jāņa Lazdāna arhīva foto

Vai Padures muižā atrastais ierocis tiešām ir *Baby Browning*, to noteiks ekspertīze. Valsts policijas Kuldīgas iecirknī apstiprināja, ka izsaukums uz muižu saņemts. Attēlā arī patronu kārba un ieroča detaļas.

Jolanta Hercenberga, Alberts Dinters

Dabas lieguma *Dilļu pļavas* dabas aizsardzības plāna sabiedriskā apspriešana.

2020. gada 25. martā plkst. 18.00 Alsungas kultūras namā (Ziedulejas iela 1, Alsunga) notiks dabas lieguma *Dilļu pļavas* dabas aizsardzības plāna izstrādes sabiedriskā apspriešana. **Aicinām ikvienu interesentu piedalīties!**

Dabas lieguma *Dilļu pļavas* vērtības nosaka tā atrašanās Baltijas ledus ezera senkrasta pakājē, kur tā īpašā mitruma, augsnes tipa un citu apstākļu, kā arī cilvēka saimnieciskās darbības rezultātā izveidojušies Eiropas Savienības (ES) nozīmes mitru un periodiski applūstošu zālāju biotopi, kas daudzviet Latvijā meliorācijas dēļ izzuduši. Līdzās zālājiem dabas liegumā atrodamas arī retu avotu un ap to izplūdes vietām veidojušos biotopu atradnes, kas radījušas piemērotus apstākļus gan dažādām Latvijā retām un aizsargājamām augu sugām, tostarp retām orhideju dzimtas sugām, gan ES nozīmes īpaši aizsargājamām tauriņu un pumpurgliemežu sugām.

Sabiedriskās apspriedes laikā klātesošie tiks iepazīstināti ar dabas lieguma izveidošanas mērķiem, dabas vērtībām, kā arī plānotajiem apsaimniekošanas pasākumiem. Darbs pie dabas aizsardzības plāna izstrādes īpaši aizsargājama dabas *Natura 2000* teritorijai, dabas liegumam *Dilļu pļavas*, kas atrodas Alsungas novadā, ir uzsākts 2018. gadā.

Dabas aizsardzības plāna drukātā versija līdz 2020. gada 31. martam pieejama Alsungas novada pašvaldībā – Pils ielā 1, Alsungā, kā arī tā elektroniskā versija: www.enviro.lv.

Izteikt viedokli un sniegt priekšlikumus par plānu aicinām sanāksmē vai rakstiski līdz 30. martam, adresējot tos plāna izstrādātājam – SIA *Enviroprojekts* (Mazā Nometņu iela 31, Rīga, LV-1048, vai info@enviro.lv).

Dabas lieguma dabas aizsardzības plāna izstrāde 2020. – 2032. gadam tiek veikta dabas skaitīšanas jeb ES Kohēzijas fonda projektā *Priekšnosacījumu izveide labākai bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai Latvijā* Nr. 5.4.2.1/16/I/001.

Dabas aizsardzības pārvaldes uzdevumā plānu izstrādā SIA *Enviroprojekts* (Mazā Nometņu iela 31, Rīga, LV-1048, tālrunis: 25641455, www.enviro.lv, info@enviro.lv).